Največji slovenski dnevnik v Združenih državah
Velja za vse leto - - - $6.00
Za pol leta - - - - - $3.00
Za New York celo leto - $7.00
Za inozemstvo celo leto $7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876. Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON: CORTLANDT 2876.

NO. 269. — ŠTEV. 269 NEW YORK, THURSDAY, NOVEMBER 16, 1922. — ČETRTEK, 16. NOVEMBRA, 1922. VOLUME XXX. — LETNIK XXX.

IZGREDI IN NEMIRI V JUŽNI NEMČIJI

Ženske so vprizorile številne krušne kravale. — Fašistovsko gibanje na Bavarskem se širi. — Ljudske mase so obrožene s kamenjem in gorjačami. — Generalna stavka v Duesseldorfu. — Fašistovski voditelj dobro zastražen.

Berlin, Nemčija, 15. novembra. — Nacijonalistično-socijalni gibanje, ki se je vzelo kot svoj uzorec italijanske fašiste, je že prodrlo v nemške delavske organizacije. Številni manj odlični voditelji socijalistov, komunistov in delavskih strokovnih organizacij se nahajajo med organizatorji fašistovskega oddelka v Monakovem.

Ditchel, tajnik bavarske federacije strokovnih organizacij, priznava, da so dosegli nemški fašisti že dosti uspehov v vrstah nemških socijalističnih delavcev. Urednik Auer, ki je preje načeloval zatrti monakovski Post, in ki je voditelj bavarskih socijalistov, je izjavil, da so bili socijalisti prisiljeni pričeti s proti-propagando, da nastopijo proti fašistovskemu gibanju.

— Nevarnost tiči v splošnem obubožanju ter pričetku krušnih in lakotnih krajev, — je rekel.

Krušni kravali so se dejanski že pričeli. Pri spopadih v Kolinu so igrale ženske pogosto vodilno ulogo in tamošnji nemiri trajajo še naprej. Ljudske mase, oborožene s kamenjem in gorjačami, vdirajo v prodajalne z živili ter pode policiste, ki se skušajo umešavati. Dosedaj je bilo ranjenih že sedem policistov.

V Duesseldorfu se je razvila stavka radi plač v Mannesmannovih napravah v generalno stavko. Šestdeset tisoč delavcev preživlja svoje dneve na cestah ter so si že v številnih slučajih prisvojili živila in premog. Policija je ranila deset oseb, ko je skušala preprečiti plenjenja. V celem ruhrskem okraju se vrše protestna zborovanja proti draginji, ki je postala v zadnjem času naravnost neznosna.

Komunisti so zelo delavni ter se glasi, da zakladajo komunistične organizacije z denarjem, ker se boje nacijonalizma kot posledice fašizma.

Dosedaj je Bavarska edino aktivno središče nemškega fašizma, čeprav delujejo organizatorji po celi deželi. Schwyer, minister za notranje zadeve, je izjavil:

— Bavarska bo postala kmalu najbolj vroči prostor na kontinentu. Fašizem ni navadno stranksko gibanje, čeprav vključuje številne delavce. Širi se z izvanredno naglico.

Razburjenje na Bavarskem je tako veliko, da so se sprle glede tega vprašanja že cele družine. Hittler, voditelj nemških fašistov, je obdan od skupine dvesto mož, ki so prisegli, da ga bodo ščitili. Dosti histeričnih pristašev je tudi dobil, ko se je razširila vest, da so spravili nemški socijalisti skupaj miljon mark, da ga spravijo s poti. Priljubljenost Hittlerja postaja vedno večja. Po poklicu je kovač ter je služil v nemški armadi. Cel njegov prejšnji polk je sedaj na njegovi strani. Imenuje se nacijonalnega socijalista ter pozivlja delavce, naj se priklopijo narodnemu idealizmu v nasprotju z mednarodnim materijalizmom, katerega je učil Marx.

MARSHALL NAPOVEDUJE POLOM ZA OBE STRANKI.

Detroit, Mich., 15. novembra. — Obe veliki politični stranki sta izpostavljeni polomu, če ne bosta ničesar dosegli.

Tako je izjavil Thomas Marshall, prejšnji podpredsednik Združenih držav, v nekem govoru, katerega je imel v klubu bankirjev.

POŠTA ZA SMIRNO ZOPET OTVORJENA.

Washington, D. C., 15. nov. — Poštna služba med Smirno in Zdr. državami, ki je bila prekinjena pred kratkim na povelje generalnega poštnega mojstra Worka, je bila zopet uveljavljena, je objavil poštni department.

DENARNA IZPLAČILA
V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU

se potom naše banke izvršujejo zanesljivo, hitro in po nizkih cenah.

Včeraj so bile naše cene sledeče:

Jugoslavija:

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "Kr. poštni čekovni urad in "Jadranska banka" v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Kranju, Celju, Mariboru, Dubrovniku, Splitu, Sarajevu ali drugod, kjer je pač za hitro izplačilo najugodneje.

300 kron	$ 1.45	1,000 kron	$ 4.60
400 kron	$ 1.95	5,000 kron	$22.50
500 kron	$ 2.40	10,000 kron	$44.00

Italija in zasedeno ozemlje:

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "Jadranska banka" v Trstu, Opatiji in Zadru.

50 lir	$ 2.90	500 lir	$25.00
100 lir	$ 5.30	1000 lir	$49.00
300 lir.	$15.00		

Za poiiljatve, ki presegajo znesek dvajsettisoč kron ali pa dvatisoč lir dovoljujemo po mogočnosti še posebni popust.

Vrednost kronam, dinarjem in liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Računamo po ceni onega dne, ko nam dospe poslani denar v roke.

Glede izplačil v ameriških dolarjih glejte posebeu oglas v tem listu.

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Money Order ali pa New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street New York, N. Y.

DOORNČANI NOČEJO BIVŠEGA KAJZERJA

Zaradi kajzerja morajo prebivalci plačevati višje davke. — Če ne bo drugače, ga bodo pognali kam drugam.

Berlin, Nemčija, 15. novembra. Čeprav kažejo vsa znamenja, da namerava napraviti prejšnji kajzer svojo hišo v Doornu za središče socijalnega življenja v provinci Utrecht tekom prihodnje zime, da ubije v svoji novi ženi hrepenenje po otrocih in njenem šlezijskem domu, je vendar gotova stvar, da ne bo Viljem deležen dosti simpatij od strani prebivalcev Doorna. Pričelo se je že odločno gibanje, kojega namen je izgnati prejšnjega kajzerja iz Utrechta in sicer radi tega, ker je njegova navzočnost preveč draga in ker so prebivalci prisiljeni plačevati več e davke.

Ta opozicija proti Viljemu se je pričela, ko e bilo opaziti pomanjkanje velikodušnosti od strani Viljema. Z izjemo par trgovcev ni dobil še nikdo v Doornu nobene napitnine ali darila od prejšnjega monarha. Le enkrat je pokazal velikodušnost, ko je ustanovil majhno bolnico v Amerongen, a ker ni dal na razpolago nikake svote za vzdržanje te bolnice, jo hočejo sedaj oblasti zapreti, ker jo je treba vzdrževati na občinske stroške. Tudi v Doornu je hotel ustanoviti tako bolnico, a občinski možje, ki so se spomnili zadeve v Amerongen, so tozadevno ponudbo hvaležno odklonili.

Najhujša pritožba se pa tiče številnih nemških revežev, ki pridejo preko meje ter se pogosto napote peš do Doorna, kjer prosijo miloščine človeka, ki je bil nekoč njih bog. Kajzer se seveda izgovarja ter pravi, da je padanje vrednosti nemške marke skoro popolnoma uničilo njegovo premoženje, čeprav je dobro znano, da je naložil kajzer pred vojno velike svote v ameriških bankah in da je dobil lep denar za svoje Spomine, katere je ravnokar objavil.

Kakorhitro pridejo taki ubogi Nemci v Doorn, ter naprosijo kajzerja za par holandskih forintov, jih da prijeti radi potepuštva in preživeti morajo po deset dni v občinski ječi. Tozadevne stroške morajo seveda poravnati davkoplačevalci.

Vaščani pa izjavljajo, da ni vse to še nič v primeri z dejstvom, da ni plačal prejšnji kajzer dosedaj še niti centa davkov, odkar je samega sebe povabil na stalno bivanje v Doornu. Vlad je pokazala izvanredno popustljivost z ozirom na dohodke Viljema, a javnost postaja vedno bolj in bolj ogorčena, kajti kajzerjeva miza je vedno bogato opremljena in obložena za malo število gostov iz Utrechta in Doorna, ki so vedno pripravljeni sprejeti povabila nekdanjega vladarja.

Raditega se je tudi sedaj pričelo gibanje, kojega namen je izgnati Viljema iz Doorna kot škodljivca javnega blagra.

ROJSTNI KRAJ SUHAŠKE LIGE ZA PIVO.

Chicago, Ill., 15. novembra. — Evanston, rojstni kraj Woman's Christian Temperance Union, je glasoval za pivo in lahka vina z precejšnjo večino. Glasovanje je dalo mokračem večino nekaj nad petsto glasov. Dolga leta je bil ta kraj narodni glavni stan te organizacije.

AMERIŠKI OPAZOVALCI MIROVNE KONFERENCE

Pod-admiral Long je stopil na mesto admirala Bristola kot poveljnik ameriških ladij v turških vodah.

Washington, D. C., 15. nov. — Padadmiral A. T. Long je sledil s križarko "Pittsburgh" kot zastavno ladjo, podadmiralu Bristolu kot poveljnik ameriških mornariških sil v carigrajskem pristanu in okolici. Podadmiral Bristol bo služil izključno le v ulogi diplomatičinega zastopnika, kot se je izvedelo danes. Ostal bo še naprej ameriški visoki komisar v Carigradu.

Ob istem času pa je objavil državni department, da je bil imenovan admiral Bristol pomožnim opazovalcem za Združene države na mirovni konferenci, ki se bo vršila v Lausanne, v Švici. Kot nadaljna opazovalca bosta služila ameriški poslanik Child v Italiji ter ameriški poslanik v Švici, Joseph Grew.

Uradniki državnega departmenta niso hoteli podrobno razpravljati o tem, kakšen bo natančni štatus ameriških opazovalcev in tudi ne o tem, kakšna so bila navodila, poslana opazovalcem iz zveznega glavnega mesta. Združene države, tako se je oficijelno ugotovilo, se ne brigajo za teritorijalne uravnave na Bližnjem iztoku, pač pa jih zanima prostost ožin, nadalje kapitalacije ter vdržanje politike prostih vrat za vse narode.

Admiral Long je dobil pozitivna povelja, naj se izogne katerimkoli skupni vojaški akciji z zavezniškimi mornariškimi silami v turških vodah. Čeprav je dvajset rušilcev pod njegovim poveljstvom strategično porazloženih in razpostavljenih, nimajo vendar nobene pravice vdeležiti se z zavezniki vojaških akcij.

Znano je, da ima Anglija precejšno monarhično silo v turških vodah, vključeno v Črnem morju, preko katerega lahko pošljejo sovjeti čete, da pomagajo kemalističnim silam v slučaju popolnega pretrganja odnošajev.

MATI DVEH OTROK USTRELILA NAPADALCA.

Chicago, Ill., 15. novembra. — Mrs. Hattie Stewart, stara dva in trideset let ter mati dveh otrok, je pograbila za revolver ter ubila nekega Olden Bryanta, starega dva in štirideset let, tekom nekega boja, ki se je završil včeraj v njenem domu. Povedala je policiji, da jo je skušal Bryant napasti v odsotnosti njenega moža, ki je bi prijatelj ustreljenega.

PONESREČEN ROPARSKI NAPAD.

Marion, Ill., 15. novembra. — Dva roparja, ki sta včeraj napadla pismonošo na deželni cesti, sta odnesla zavoj denarja, ki je vseboval nekako štirideset tisoč dolarjev ter bil last nekega premogovnika v bližini Centerville.

Policijski načelnik Walker v Carterville je takoj organiziral poso, ki je pričela zasledovati oba roparja.

PROCES PROTI PREMOGARJEM.

Marion, Ill., 15. novembra. — V procesu proti vdeležencem pri masakru v Herrinu niso dosedaj izbrali še nikakih porotnikov.

NASPROTNIK PROHIBICIJE.

Slika nam kaže Harry-ja Earnshawa, znanega škotskega javnega delavca, ki je prišel v Ameriko študirat posledice suhe postave. Po večmesečnem natančnem proučavanju je izjavil: Prohibicija je napravila v Ameriki le toliko, da se zamore vsak Amerikanec za drag denar vsake stvari napiti, le dobrega žganja ne.

SELITEV KRISTIJANOV IZ MALE AZIJE

Turki zadržujejo možke v vaseh in problem beguncev na Balkanu je postal naravnost preteč. — Nemohamedanci smejo zapustiti deželo do 30. novembra. — Na Balkanu je že en milijon beguncev iz Male Azije. — Vse ceste polne bežečih.

New York, 15. novembra. — Pomožni komitej za Bližnji iztok je danes inormiral Charles Fowle, inozemski tajnik organizacije, ki je sedaj v Atenah, da se nahaja skoro celo krščansko prebivalstvo Male Azije, z izjemo možkih v starosti od devetnajstih do pet in petdesetih let, na velikem preseljevanju, ki je zavzelo tak obseg kot skoro za časa velikega preseljevanja narodov.

Kabel navaja brzojavke, katere je dobil od carigrajskih zastopnikov pomožne organizacije in v katerih se potrjuje prejšnja poročila, da je izdala turška nacijonalistična vlada povelje, ki dovoljuje ne-mohamedancem zapustiti deželo pred 30. novembrom. To povelje so smatrali krščanski prebivalci Male Azije za dejanski ultimatum, na temelju katerega se morajo izgubiti iz dežele.

Ker je prišlo na Balkan že približno en miljon beguncev iz Smirne in iztočne Tracije, preti sedaj Balkanu nadaljni begunski problem kar največjega obsega in to je problem, ki zahteva zase svetovno pozornost, — brzojavlja Fowle.

— Štiritisoč potnikov je dospelo danes s parnikom iz Carigrada v Atene, — se glasi v kablu. — Položaj v turškem glavnem mestu smatrajo tako resnim, da bo vsak parnik, ki bo odšel od tam, v prihodnjih par dneh, do zadnjega kotička nabasan.

— George D. White iz Minneapolisa, naš poslujoči ravnatelj v Carigradu, je sporočil, da je soglasno s poročili pomožnih delacev v Samsunu, nakladalnem pristanišču Male Azije v Črnem morju, povzročila v notranjosti dežele objava proglasa kemalistov najbolj divje prizore. Begunci so se pričeli skoro brez prestanka pomikati proti obali.

— Vse ceste, vodeče v Samsun, so baje polne dolgih vrst žensk, otrok in starih mož, ki so obremenjeni s culami ali ženejo vole, vprežene v primitivne vozove, obložene s pohištvom. Deset tisoč ljudi je dospelo do četrtka zvečer do obali Črnega morja.

LLOYD GEORGE IN ANGLEŠKE VOLITVE

Konservativci so prepričani, da bodo zmagali, a upoštevati bodo morali Lloyd George-a in njegove pristaše.

London, Anglija, 15. nov. — Dvajset mijonov volilcev bo danes glasovalo v prvih strankarskih volitvah, katere bo imela Anglija v zadnjih dvajsetih letih.

Ministrski predsednik Bonar Law je imel včeraj v Glasgowu govor, v katerem je izjavil, da bodo zmagali konservativci s tako večino, da bodo dobili v parlamentu delavno večino, na katero se bo vlada lahko zanašala.

Voditelji vseh barv in političnega prepričanja priznavajo, da bodo konservativci zmagali, a Lloyd George sam izjavlja, da bo zbral krog sebe v parlamentu skupino mladih mož, ki bo imela velik upliv na zadeve.

Izvoljenih bo 625 članov parlamenta in za ta mesta je bilo pripravljenih več kot tisoč in tristo kandidatov iz vrst konservativcev, liberalcev in delavske stranke. —

Izvedenci na tem polju pravijo, da bodo dobili konservativci celih 350 sedežev v novem parlamentu. Lloyd George je mnenja, da bo zmagalo pet in sedemdeset njegovih pristašev, dočim so liberalci Asquitha prepričani, da bodo dobili najmanj sto sedežev.

Vsa znamenja kažejo, da se bo Lloyd George približal Asquithu, če ne bo mogel po volitvah sodelovati z Bonar Lawom in da bo mogel na ta način uspešno blokirati program ministrskega predsednika.

POSLEDICE ODSTOPA KANCELARJA WIRTHA

Odstopu kanclerja Wirtha je sledila velika zmeda v Berlinu. — Nikdo ne ve, kako bo rešena ministrska kriza v Nemčiji.

Berlin, Nemčija, 15. novembra. V vseh krogih so danes zjutraj razpravljali o vprašanju, kakšne so možnosti glede ustvarjenja novega vladnega kabineta. Za enkrat obstajajo štiri take možnosti:

1. — Ministrstvo, obstoječe iz primernih oseb, ne da bi prišle pri tem vpoštev stranke. Sestavi naj se seznam teh ljudi ter naprosi državni zbor za zaupnico.

2. — Zopetno uveljavljenje stare koalicije.

3. — Ministrstvo, za katero naj bi se postavilo stranke sredine kot meščanska delavna skupina, ki bi mogla razpolagati v državnem zboru le z nekako dve sto glasovi ter bi bila vsled tega že koj v pričetku slabotna.

4. — Sestava ministrstva, katero bi podpirali nemški nacijonalci.

Prvo možnost smatrajo za najbolj vrjetno. Jutranji listi ne vsebujejo še nikakih uredniških člankov glede kabinetne krize, ke se je završil odstop Wirthovega ministrstva ob polnoči. Listi sredine obsojajo postopanje združenih socijalistov, ki niso hoteli privoliti, da bi se razširilo vlado s pritegnenjem nemške ljudske stranke, kar je bil tudi vzrok kabinetovega padca.

Berliner Tageblatt vidi v tem zmago strankarskega duha, dočim očita socijalistično glasilo Vorwaerts dr. Wirthu, da se ni obnesel v vodstvu.

Državni predsednik Ebert je sprejel odstop ministrstva, a sedanja vlada bo vodila naprej svoje posle, dokler ne pride nova. Ebert je poklical danes k sebi številne politike, da ugotovi, kateremu naj poveri sestavo novega kabineta.

Berlin, Nemčija, 15. novembra. Nemški kabinet, kateremu je načeloval kancelar Wirth, je stopnjoma glavljen. Odstop je bil pospešen, ker so združeni socijalisti sklenili, da se ne bodo vdeležili koalicijske vlade, ki bi imela tudi zastopnike nemške ljudske stranke. Prijatelji kancelarja Wirtha se niso mogli iznebiti misli, da je preživel čas svoje koristnosti ter postal sedaj žrtev svoje politike neodločnosti in nedelavnosti, ki je našla svoj višek v nezmožnosti vlade, da sklene praktičen dogovor z zavezniško reparacijsko komisijo, ki se je mudila v Berlinu.

Izza umora ministra za zunanje zadeve, dr. Rathenaua so označevali kancelarja pogosto kot moža, ki nima nobene inicijative in nikake inšpiracije. Bil je ravno Rathenau, ki je dajal Wirthu vso eneržijo in inšpiracijo, katero je kazal izpočetka

Knjiga za najbolj izbirčnega čitatelja. "Slovensko-Amerikanski Koledar" vsebuje zbirko povesti, člankov, zanimivosti itd., ki morajo vsakega zanimati. – Pošljite nam 40c in naslov vašega prijatelja v domovini, da mu ga pošljemo.

"GLAS NARODA"

(SLOVENIAN DAILY)

Owned and Published by

Slovenic Publishing Company

(A Corporation)

FRANK SAKSER, President LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Addresses of Above Officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

GLAS NARODA
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto, velja ...		Za New York za celo leto	$7.00
in Canado	$6.00	za pol leta	$3.50
Za pol leta	$3.00	Za inozemstvo za celo leto	$7.00
Za četrt leta	$1.50	za pol leta	$3.50

Subscription Yearly $6.00

Advertisements on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvzemši nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

GLAS NARODA
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876

ALLIED PRINTING TRADES UNION LABEL COUNCIL NEW YORK CITY

PROHIBICIJSKI KONFLIKT

Ko je imenoval senator Frelinghuysen iz New Jersey prohibicijo enega najbolj resnih problemov, s katerimi se mora pečati ameriški narod, je govoril na temelju svojih lastnih izkušenj.

Nikdo ni bolj jasno in odkrito pojasnil vzrokov svojega poraza pri volitvah kot senator Frelinghuysen sam.

"V poljedelskih okrajih so ljudje za Volsteadovo postavo. Cerkveni ljudje so tudi proti vsaki modifikaciji suhe postave. Kadar pa pridejo vpoštev velika industrijalna središča in delavski razredi, da niti ne omenimo inozemskega prebivalstva, zahtevajo vsi ti izpremembo postave tako, da bo dovoljevala prodajo piva in lahkih vin. Nekateri moji najbolj intimni prijatelji so prišli k meni tekom zadnje kampanje ter mi rekli, da me ne morejo podpirati, razven če se zavzamem za modificiranje Volsteadove postave. Tega pa nisem hotel storiti in vsled tega je zmagal moj nasprotnik s čedno večino."

Brez ozira na politično srečo senatorja Frelinghuysena ali kakega drugega, zastruplja Volsteadova kri političnega telesa. Nikdar ni bila poštena postava. Nikdar ni predstavljala poštenega mnenja in prepričanja kongresa, ki jo je sprejel. Anti-salonska liga je zahtevala njen sprejem, in pasje ponižni senatorji in kongresniki so jo sprejeli celo preko veta predsedika Wilsona.

Če hočemo upoštevati dejstva v vsem tem neodoljivem konfliktu, moramo izjaviti da pomenja Volsteadova postava izjalovljenje. Še hujše: tudi najbolj mogočni vir korupcije v ameriški politiki. Če se bo ekstremistom ugodilo ter bodo prodrli s svojo vojo, bo šla ta korupcija naprej, dokler ne bo postava sama razveljavljena s pomočjo butlegarskega denarja v vsaki občini, kjer je razpoloženje proti njej.

Lahko bi bilo mogoče sprejeti prohibicijsko enforcement postavo, katero bi vsi uvaževali, če bi bil kngres tako pogumen, da bi zrl resnici v lice, brez ozira na pretnje Antisalonske lige. Postavo, ki bi dovoljevala izdelovanje lahkih vin in piva, bi upoštevali vsi sedanji nasprotniki volsteadovstva in tako postavo bi bilo mogoče tudi spraviti v soglasje z osemnajstim amendmentom. Lahko pa bi tudi dal kongres posameznim državam pravico izvedenja prohibicije in vsaka država bi lahko sprejela suhaške postave, če bi jih hotela.

Na ta način bi postala prohibicija lokalno vprašanje, ali k večjem državno.

Nasprotniki modifikacije navajajo vedno plesnjivi argument, da bi pomenjala povratek salona.

Odgovor na to se glasi, da ni bil salon v svoji najgrši in najbolj škodljivi obliki še nikdar izstrebljen.

Prohibicijska postava je zaprla le salone boljše vrste.

Najslabša vrsta salonov pa dela sedaj velikanske dobičke iz nepostavne prodaje pijač dvomljive vrednosti, korupira javne uradnike ter ohranja najslabše tradicije najnižjih beznic, kar jih je kdaj poizvedel površen sistem licenciranja.

Dopis.

Luzerne Mine, Pa.

Kot star pennsylvanski vandrovec se zdaj oglašam iz te naselbine. Kar se tiče dela želim omeniti, da se dela sedaj s polno paro. — Vedno čitam dopise iz več naselbin in se mi nekam čudni zdijo Dopisnik dopisnika ne razume, ampak gleda vsak za sebe, kakor Mr. J. Lewis, predsednik U. M. W. Omenjeni gospod Lewis je bil toliko dobro informiran, da je samo v štirih državah dovolil podpisati pogodbo. Najbrže si ni zmislil, da je še 16 različnih držav ostalo brez zmage. Kdo je tega kriv? Na tisoče in tisoče premogarjev je bilo zapeljanih od strani voditelja Lewisa in drugih odborov, ki so nam klicali: Vsi za enega, eden za vse! Ampak hudo smo se zmotili. Še dandanes jih čaka pod šotori bosih in nagih v Somerset county in drugod, ki so bili poklicani od takih zapeljivih odborov na stavko. Prišel pa bo zopet čas, ko nas boste lovili na limanice, ampak tedaj ne bomo imeli blodnje v glavi. Meseca maja so stopili v stavko v Somerset county in še dandanes čakajo obljube. Še ni dolgo, ko sem vandral po Somerset county in sem videl uboge otročiče bose, raztrgane in premražene, tako da so me solze oblile. Kdo je tega kriv? Premislite, ali je to solidarnost? Nikdar in nikdar je ne bo, dokler bodo taki voditelji v organizaciji United Mine Workers.

Pozdrav vsem čitateljem širom Amerike, tebi list pa obilo uspeha.

John Zorko

Sv. Lovrenc pri Škofji Loki.

Tudi naši mali podružni cerkvici ni prizanesla kruta svetovna vojna. Vzela nam je dva bronasta zvonova in tako nam je zvonil le mali zvon v petek in svetek. Sosešćani smo se naveličali tega revnega zvonenja in smo napravili dva nova jeklena zvonova. Med streljanjem, vriskom in petjem so ju pripeljali fantje k cerkvici ravno za vezilo našemu patronu. Vilia ju je jeseniška livarna.

Iz Slovenije.

Inženjerski izpit

je položil na gozdarski fakulteti v Zagrebu z odliko gospod Jožef Štimec iz Ljubljane.

Obisk osvobojene občine Libeliče.

Pokrajinski namestnik g. Ivan Hribar je 10. okt. službeno obiskal osvobojeno občino Libeliče nad Dravogradom. Spremljala sta ga zastopnik okrajnega glavarstva v Prevaljah in ekspert pri raznemejitveni komisiji g. Menein. Libeliče so bile v zastavah, prebivalstvo pa je pozdravljalo došlece.

Za javno ljudsko knjižnico.

Žensko društvo v Celju je priredile tombolo, ki je uspela zelo dobro. Čisti dobiček v znesku 25 tisoč kron je namenjen za javno ljudsko knjižnico.

Pogreb medicinca Fran Papsta.

Dne 10. okt. so položili v Krškem k večnemu počitku prerano umrlega medicinca Fran Papsta, sina edinca nadrevidenta južne železnice v Ljubljani Fran Papsta. Pokojnik je bil poln mladeniških idealov, navdušen naprednjak in agilen Sokol, zato je razumljivo, da je njegova smrt povzročila težko bol pri njegovih sorodnikih in vseh številnih prijateljih. Kako visoko je bil pri vseh priljubljen, je pričal lep pogreb, katerega se je udeležilo tudi Sokolstvo s svojo godbo. Pevci so pokojniku zapeli v slovo večno lepi "Vigred se povrne" in "Blagor mu". Pogreba so se udeležili tudi zastopniki ljubljanskih akademskih društev, ki so položili na krste prekrasne vence. Ob odprtem grobu so se poslovili od dragega prijatelja predsednik "Društva jugoslovanskih medicincev" J. Pire, zastopnik JNAD. "Jadran" Branko Goslar ter v imenu njegovih številnih prijateljev akademik Josip Kregar. K pogrebu so prispeli tudi številni odposlanci železniških organizacij iz Ljubljane s postajenačelnikom Ludvikom na čelu.

Redek jubilej Ljubljančanke.

Usmiljenka sestra Filomena Massi je dne 9. oktobra v Kamniku obhajala svojo 90letnico Rojena je bila leta 1832. v Ljubljani. Leta 1856. je vstopila v zagrebški samostan usmiljenih sester. Delovala je 18 let kot učiteljica, nad 50 let je bila predniea v raznih krajih. Zdaj se nahaja v pok. v Kamniku, še vedno čvrsta in zdrava.

Rekurz proti razpustu društva.

"Theater und Kasinoverein" v Mariboru, ki je bil svojčas lastnik mariborske gledališke zgradbe, v kateri sta bila poleg gledališča tudi Kino in restavracija, je bil, kakor znano, pred meseci od pokrajinske uprave razpuščen, ker je prekoračil svoj delokrog kot politično društvo. Proti razpustu je sedaj vložil sin slovenske matere dr. Orosel rekurz na notranje ministrstvo in sicer, da bi bolj držalo, v srbohrvaščini. Vlogo so sopodpisali: zdravnika dr. Ludovik in Robert Frank, industrijec dr. Scherbaum, trgovec s steklom Gustav Bernhard, lekarnar König, veletrgovca J. Pfrimer in R. Kokoschinegg ter Jože Urbaezeg.

Zastrupljenje z gobami.

V Murski Soboti si je neka družina pripravila za večerjo gobe. Kljub temu, da so bile izvrstno pripravljene, niso mogli vseh pojesti, in ker se jih je gospodinji zdelo škoda stran vreči, jih je ponudila neki nadučiteljevi družini, ki jih je z veseljem vzela. Pri vsaki navedenih družin je jedlo gobe po troje oseb. Kmalu nato je nastopila pri prvo imenovani družini zastrupitev. Napadli so jih močni krči, začeli so močno bljuvati. Isto se je kmalu nato pojavilo pri nadučiteljevi družini. Ker jih nadučitelj slučajno sam ni jedel in ker se je hitro zavedel opasnosti slučaja, je urno klical za obe družini zdravnika, ki je takoj prihitel in rešil družini gotovega zastrupljenja. Pozor na gobe!

Kaj bo z belokranjskimi gozdovi?

Iz Belokrajine poročajo: Zadnjič je nekdo poročal, da je veliko belokranjskega sveta prešlo v judovske roke. S tem se je pa začelo tudi pravo judovsko gospodarstvo. Poglejte v te šume! Vse leži zametano in nič se ne čisti. Seka se v zelenem, česar g. Čampa ne vidi. On vidi le, če kako kmečko živinče v lozo zaide, da ga potem priveže, kakor je to storil nekoč, ko sta bila ena krava in en vol privezana dva dni. Pri mladih smrekah se dela velika škoda, ker so se zaredili kebri; pa tega nihče ne vidi. Kaj so delali Francozi, to mi tudi dobro znamo in čeprav se je takrat stvar poračila. Kako izgledajo ceste, se je že večkrat poročalo, a kdo se zmeni za vse to? Glavno je, da bodo posekali in odvlekli les nenasitni judovski požeruhi in da bo dobil še kdo pri tem svoj bakšiš.

Ameriška moka v Ljubljani.

Tvrdka Šarabon je dobila ameriško moko fine kakovosti ter jo prodaja po 23 kron za 1 kg.

Vinski pridelek. — Graničarji.

Iz Gornje Radgone. "Murska Straža" piše: Vsled deževnega vremena so bili naši vinogradniki prisiljeni pobrati grozdje. Po poročilih iz našega okraja, se je letos v splošnem dosegla večja količina od lanskega pridelka. Vsled neugodnih vremenskih razmer vsebuje novo vino povprečno 14 do 16 stopinj. Najde se pa tudi močnejše vino, seveda izjemoma iz vinogradov z izjemno dobro kulturo in ugodno solnčno lego. Kupci za vino se slabo oglašajo. Glede cen velja tu načelo, da se za liter in stopnjo plača ena krona. V splošnem primanjkuje vinske posode, ker se ljudje večinoma porabili isto za sadjevec, katerega se je letos zelo mnogo pridelalo. — Kakor se čuje, ne odide oddelek graničarjev od tu, ampak se prideli v interno obmejno službo in bo podrejen finančni upravi. Nam je to končno vseeno, vendar odločno zahtevamo, da morajo mostno službo opravljati le inteligentni, vljudni in taktni ljudje, četudi bi bilo treba takih narečiti recimo iz Kitajske. Naša zahteva je patrijotična, domoljubna, nevljudno in surovo banditsko obnašanje obmejnih stražarjev pa je protidržavno ker škoduje ugledu države na zunaj. Da nas pa nikdo ne bo sumničil, da takozvanim Wrangloveem zato nismo naklonjeni, ker so Rusi, že a priori zavračamo ta podli in skrajno bedasti očitek ter pondarjamo, da so nam Rusi kot Slovani dragi in kot gostje iz nesrečne domovine tudi dobrodošli. Vse slovensko časopisje brez razlike strank je obsojalo brutalno nastopanje in neolikano vedenje nekaterih elementov, ki mečejo slabo luč na celo četo, kjer so brez dvoma pameini, razsodni in tudi inteligentni ljudje. Po našem umevanju spada na mejo elitna trupa, ne pa kaki poljski stražari, od katerih nekaj surovežev osebito zadnje dni nastopa tako nedostojno in barbarsko, da se poštenemu človeka gabi. Na žalost sta to dva Hrvata. V nedeljo 15. okt. sta se v neki gostilni tako absurdno vedla, da sta profanirala s pretvaro teksta celo našo državno himno in šeel na poziv slovenskega redarja sta komaj obmolknila. Sledeči pondeljek zvečer sta ista dva človeka kričala po ulici na naš list in našega urednika v najbolj ostudni formi. Seveda, vsega tega g. Petrović (poveljnik graničarjev) ne vidi, videle in čule pa so številne priče, katere je uprav hursnsko kričanje pozvalo na cesto. Preskrbelo se bo, da bodo kompetentni ljudje pri vladi zvedeli za vse to. Skrajni čas je, da državna oblast v interesu ugleda države in varnosti državljanov ukrene potrebne korake. Teh razmer je že vsakdo sit, tudi najbolj strpljivi državljan.

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah

KAŠELJ

je vendar neprijeten znak in se ga ne sme zanemarjati. Uživajte

SEVERA'S COUGH BALSAM,

kateri olajša kašelj ter odvrni mnogo trpljenja. Je ravno tak dober za odrasle kakor za otroke.

Cena 25 in 50 centov.

Vprašajte po lekarnah.

SEVERA'S COLD AND GRIP TABLETS

zopar prehlad, gripe in za odpomoč pri glavobolu vsled prehlada.

Cena 50 centov.

W. F. SEVERA CO.

Peter Zgaga

Zadnjič sem poslušal v Downtownu od strani značilen pogovor.

Postaren rojak je dajal zlate svete svojemu mlajšemu tovarišu.

— Nikar se ne ženi, prijatelj. To ti rečem, nikar se ne ženi. Žena je vrag. Le za denar je ustvarjena. Neprestano hoče imeti denar. Denar za gospodinjstvo, denar za obleko, denar za premog, denar za kruh in meso. Desetkrat na dan te vpraša za denar.

— Kaj pa poČne žnjim? — je vprašal mladenič, ves presenečen.

— Ja, tega pa ne vem, — je odvrnil svetovalec, — kajti jaz ji še nikdar nisem dal nobenega solda.

* * *

Iz Washingtona poročajo:

Suhači še niso opustili svojega boja za prohibicijo.

Seveda ne. Od česa bi pa reveži živeli.

* * *

Ko bo Skaza zadostil večnemu devištvu, večnemu uboštvu in večni pokorščini do svojih predstojnikov, lahko sede na svojo boljšo polovico ter uživa sadove frančiškanskih predpisov.

* * *

Državni pravdnik, ki vodi obravnavo proti majnarjem v Herrinu, je rekel, da ne bo za nobenega obtoženega premogarja zahteval smrtne obsodbe.

Najbrže ve, da bi v nasprotnem slučaju proglasil smrtno obsodbo nad samim seboj.

* * *

Ko se je poročal bivši kajzer v Doornu, so imeli časnikarski fotografi slabo letino.

Vse je bilo tako zastraženo, da niti ene dobre slike niso mogli napraviti.

Nazadnje je pa že vseeno. Kajzer takoalitako ni imel veliko pokazati na dan svoje poroke.

* * *

Značilna je naslednja brzojavka iz Pariza: K slavnemu zdravniku dr. Voronovu (onemu, ki vceplja izžetim žile življenja) je prišel poseben odposlanec s prošnjo, naj bi tudi kajzerja cepil.

Dr. Voronov je baje odvrnil: Človeku, ki bi moral biti že zdavnaj mrtev, nočem dati novega življenja.

Če bi bil jaz mesto Voronova, bi bil vprašal kajzerja, kdo mu je bil vcepil leta 1918 izvanredno dobre zajčje žleze, da se mu je posrečilo tako uspešno pobegniti na Holandsko.

To bi bila velika pridobitev za znanost.

* * *

Srbski princ Jur se je uklonil belgrajski vladi.

Rekel je, da bo miroval toliko časa, dokler mu bo dajala vlada po 350,000 franeoskih frankov penzijona na leto.

Fant bi bil velik Jur, če bi tega ne storil.

* * *

Sedaj praznujejo desetletnico balkanske vojne. Spominjajo se je vsi udeleženci, namreč: Srbi, Turki, Črnogorci, Bolgari in Grki.

To je pet narodov, ki neprestano in verno čakajo povelj iz Londona in Pariza, kaj morajo biti drug napram drugemu: sovražniki ali prijatelji . . .

Poziv na KONCERT katerega priredi

JUGOSLOVANSKA GLAZBA

(Kapelnik: Prof. JOS. PERSHAK)

V SOBOTO, DNE 18. NOVEMBRA 1922

v D. A. SOKOL HALL, 525-29 East 72nd Street

Začetek točno ob 8. uri zvečer. Vstopnina 75 centov.

Program bo jako obširen in nastopila bo tudi gospč. Marija Novosel. Solospev Marije Novosel v spremstvu 10 letne Ane Pershak na saxophon.

Za obilen poset se priporoča ODBOR.

Usnjarska industrija na Štajerskem.

Dr. Fermeve iz Ptuja piše:

Gotovo najbolj razvita industrijska panoga na Štajerskem in v Sloveniji sploh je usnjarska industrija. Iz malih "ledrarij" v spodnještajerskih mestih in trgih so nastali veliki industrijski obrati, ki zaposlujejo na stotine in stotine domačega delavstva in ki prinašajo živahno gospodarsko gibanje v naše lepe kraje.

Med najstarejše usnjarne spada tovarna F. Woschnagg & sinovi v Šostanju, ustanovljena leta 1788. Blank-usnje, podplati, rjave in črne kravine te tvornice so splošno znane na vsem jugu. Že pred vojno je tvrdka izvažala usnje v daljni Orient.

Dalje imamo lepe moderno urejene tovarne za usnje v Mariboru, v prvi vrsti tovarno Viljema Freunda, v Konjicah usnjarno I. Lavrich, v Slovenjgradcu usnjarno Franca Potočnika.

V Ptuju obstoji stara usnjarska rodbina Pirich. Pavel Pirich vodi tovarno pod lastnim imenom, usnjarna Josipa Pirieha pa se je razvila po prevratu v novo podjetje pod tvrdko "Petovia", usnjarska industrija, delniška družba na Bregu pri Ptuju. Zadnje podjetje je osnovano popolnoma po amerikanskem sistemu. One združuje vse panoge usnjarske industrije. V usnjarni se izdeluje vsakovrstno usnje, ki se uporablja v lastni tovarni za izdelovanje čevljev, gamaš, torbic, kovčegov in fine galanterije.

Naše tovarne za usnje so bile do sedaj urejene samo za vegetabilno strojenje. V poslednjem času, zlasti odkar je uvoz finega usnja skoro nemogoč, se pa uvaja v vseh usnjarnah moderno kromovo strojenje. Pri tem modernem načinu strojenja je strojilni proces mnogo krajši, vsled česar se v obratu investirana glavnica veliko hitreje obrača in je torej potreba kredita mnogo manjša. Posamezne tovarne so v izdelovanju kromovega usnja že zelo napredovale in bilo bi želeti, da bi naš boks kmalu na domačem trgu popolnoma izpodrinil nemško in francosko blago.

V usnjarskih industriji imamo dobro izvežbane domače usnjarje za vegetabilno strojenje. V kromovem strojenju smo še odvisni od inozemskih strokovnjakov. Istotako še nimamo izvežbanega domačega delavstva za usnjate izdelke, zlasti za fino galanterijo.

Tovarna "Petonia" je morala n. pr. v tej stroki najeti instruktorje specijaliste z Dunaja. V čevljarski stroki so začasno zlasti na razpolago češki mojstri, ker v češkoslovaški republiki tovarne za čevlje ne obratujejo v polnem obsegu. S pomočjo inozemskih mojstrov in kvalificiranih dealvcev se bo v doglednem času naše delavstvo tudi v obeh navedenih strokah izvežbalo, tako da bo usnjarska in čevljarska industrija postavljena na lastne noge.

Usnjarska industrija na Štajerskem je vzlic vsem težavam, s katerimi se ima boriti, v najboljšem razvoju. Usnje in usnjati izdelki, posebno čevlji, morajo postati šćasoma važen izvozni predmet, ki bo v znatni meri kril pasivnost severne pokrajine.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH.

POZOR!

Slovenci, Hrvati in Srbi,

ki potujejo skozi New York.

Ne pozabite na moj hotel, kjer dobite najboljša prenočišča in boste najbolj postreženi.

Čiste sobe z eno ali dvema posteljima. Prostor za 250 oseb. Domača kuhinja. Najnižje cene.

AUGUST BACH, 63 Greenwich St., New York

Denar govori!

Varčujte in pripravljajte si s tem neodvisnost za Vašo starost.

Vložite Vaše prihranke v domač zavod, kateri Vam nudi neoporekljivo sigurnost in 4% obresti od Vaših vlog:

Vljudno ste vabljeni, da nam zaupate Vaše prihranke in pomnožite število vlagateljev, kateri imajo naložen svoj denar pri nas na

"Special Interest Account"

Uverjeni znate biti, da bodo Vaši dolarji v pravih rokah in boste glede njih sigurnosti lahko mirno spali.

Frank Sakser State Bank

82 Cortlandt Street New York

Glavno zastopstvo: JADRANSKE BANKE

Glasilo Jugoslovanske Katoliške Jednote

Vstanovljena leta 1898. **Glavni urad Ely, Minnesota.** *Inkorporirana leta 1901.*

Iz urada glavnega tajnika J. S. K. J.

Ases. št. 292. mesec november, 1922.

Poročilo umrlih članov in članic katerih posmrtnine so bile nakazane tekom meseca oktobra 1922.

Umrla sestra, Mary Boznik, cert. štev. 11768, članica društva sv. Mihaela št. 40, Claridge, Pa. Umrla dne 15. septembra 1922. Vzrok smrti: Vročinska zolezen. Zavarovana je bila za $500.00. Pristopila k Jednoti dne 20. junija 10909.

Umrli brat, Matt Rauch, cert. štev. 20339, član društva sv. Petra štev. 50, Brooklyn, N. Y. Umrl dne 28. avgusta 1922. Vzrok smrti: Vnetje želodca in trebušne mrene. Zavarovan je bil za $500.00. Pristopil k Jednoti dne 20. januarja 1920.

Umrli brat, John Slave, cert. št. 21342, član društva "Napredek" št. 132, Euclid, O. Umrl dne 23. sept. 1922. Vzrok smrti: Umorjen. Zavarovan je bil za $500.00, Pristopil k Jednoti dne 18. junija 1921.

Umrli brat, Steve Rozman, cert. št. 14199, član društva sv. Cirila in Metoda št. 1, Ely, Minn. Umrl dne 28. avgusta 1922. Vzrok smrti: Jetika. Zavarovan je bil za $1000.00. Pristopil k Jednoti dne 1. marca 1911.

Umrli brat, Frank Shober, cert. št. 10435, član društva sv. Alojzija št. 13, Baggaley, Pa. Umrl dne 2. oktobra 1922. Vzrok smrti: Jetika. Zavarovan je bil za $1,000 Pristopil k Jednoti dne 17. julija 1908.

Umrli brat, Anton Debevec, cert. št. 16902, član društva sv. Janeza Krstnika št. 37, Cleveland, Ohio. Umrl dne 11. avgusta 1922. Vzrok smrti: Samomor. Zavarovan je bil za $500.00. Pristopil k Jednoti dne 21. avgusta 1913.

Tekom meseca oktobra se je izplačalo kakor sledi:

Za posmrtnine članov in članic	$ 4.000.00
Za bolniško podporo, operacije, odškodnine in odpravnine	5,540.64
Za izredno podporo iz sklada onemoglih	50.00
Skupaj:	$ 9,590.64

Z bratskim pozdravom,
Joseph Pishler, gl. tajnik.

VABILO
na
PLESNO VESELICO,

katero priredi društvo sv. Jožefa št. 53 JSKJ na 36 Danube Street v Little Falls, N. Y. Veselica se vrši na predvečer Zahvalnega dne, to je **v sredo 29. novembra.** Vabimo vse Slovence in Slovenke, prijatelje poštene zabave, da nas posetite na imenovani večer. Začetek ob 7. uri K obilni udeležbi se priporoča Odbor.

Konferenca v Lausanni.

Lord Curzon je razpravljal s francoskemi generalnim zastopnikom o ukrepih zavezniških držav, da ustanove enotno fronto proti Turčiji. Kemalistična delegacija pod vodstvom Izmet paše odpotovala je 6. novembra. Japonsko bosta zastopala na konferenci generlani zastopnik v Londonu in japonski poslanik na Češkoslovaškem dr. Nagaoka.

Zanimiva štatistika.

Sovjetski narodni komisarijat za promet je objavil za avgust in september sledečo štatistiko: tatvin na železnicah za dva meseca. V 62.826 slučajih je bilo ukradenih 480.000 pudov različnih živil, 518 glav živine, 96 vagonov premoga in 12.000 pudov kolonijalnega blaga. Med aretiranimi za tatvino je največ železniških milicijonarjev.

Velika eksplozija.

Iz Londona poročajo, da je v sobotu 28. oktobra eksplodirala na Holandskem velikanska množina streliva. Eksplozija je bila tako močna, da so jo celo slišali v London.

Naznanilo

čl. dr. sv. Ciril in Metoda, št. 16, da se polnoštevilno udeležilte prihodnje seje, katera se vrši dne 19. novembra 1922 v Morellvilu v novi hali. Rešiti imamo veliko važnih reči glede otvoritve društvenega doma. Društevni dom je skoraj dogotovljen in moramo se pogovoriti, kdaj bo najboljši čas, da naredimo veselico v korist društvene blagajne. Cenjeni člani, ne pozabite priti vsi na prihodnjo sejo. Tudi vam naznanjam, da za november in december mesec ne bom nobenega člana založil za asesment. Toliko v pojasnilo, da boste vi vedeli. Naklada za mesec oktober, november in december je po 50 centov od vsakega enakopravilnega člana.

S pozdravom
John Brunskole, tajnik.

Glavni odborniki.

Predsednik: RUDOLF PERDAN, 933 E. 185th St., Cleveland, O.
Podpredsednik. LOUIS BALANT, Box 106 Pearl Ave., Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minn.
Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik neizplačanih smrtnin: JOHN MOVERN, 412 — 12th Ave. East, Duluth, Minn.

Vrhovni zdravnik.

Dr. JOS. V. GRAHEK, 843 E Ohio Street, N. S., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:

ANTON ZBAŠNIK, Room 206 Bakewell Bldg., cor. Diamond and Grant Streets, Pittsburgh, Pa.
MOHOR MLADIČ, 1334 W. 18 Street, Chicago, Ill.
FRANK SKRABEC, 4822 Washington Street, Denver, Colo.

Porotni odbor.

LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.
GREGOR J. PORENTA, Black Diamond, Wash.
FRANK ZORICH, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Združevalni odbor.

VALENTIN PIRC, 780 London Rd., N. E., Cleveland, O.
PAULINE ERMENC, 539 — 3rd Street, La Salle, Ill.
JOSIP STERLE, 404 E. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON CELARC, 706 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotino uradno glasilo: "Glas Naroda".

Vse stvari tikajoče se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljatve naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošilja na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolniška spričevala naj se pošilja na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom za obilen pristop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zglasi tajniku bližnjega društva J. S. K. J. Za ustanovitev novih društev se pa obrnite na gl. tajnika. Novo društvo se lahko vstanovi z 8 člani ali članicami.

Zahvala.

Spodaj podpisana potrjujem prejem po blagajniku društva sv. Cirila in Metoda štev. 1 izplačano smrtnino od Jugoslovanske Katol. Jednote za mojega umrlega soproga Štefana Rozmana, kateri je umrl dne 28 avgusta in bil pokopan 31. avg. na katoliškem pokopališču v Ely, Minn. Dolžnost me veže, da se tem potom prisrčno zahvalim Jugoslovanski Katol. Jednoti za točno izplačilo; istotako se zahvaljujem društvu sv. Cirila in Metoda št. 1, osobito uradnikom društva za njihovo točno delovanje in pomoč za časa bolezni in smrti mojega nepozabnega soproga. Bog vam povrni in plačaj! Društvu sv Cirila in Metoda pa kličem: eveti, živi in rasti!

Ely, Minn., 4. nov. 1922.
Ana Rozman, vdova.

Naznanilo.

Vsem članicam dr. Severna Zvezda se naznanja, da se vrši letna seja 3. decembra v navadnih prostorih. Na programu je volitev odbornic za prihodnje leto in več drugih važnih točk. Ona, ki se ne udeleži, bo kaznovana, kot je bilo določeno na zadnji seji. Kazen je enomesečna suspendacija, oziroma en dolar v društveno blagajno. Izvzete so samo bolne članice. Nasvidenje! —
Ana Zajc, tajnica.

* * *

Prihodnja seja dr. Zvon, štev. 70 JSKJ. se vrši **19. novembra** ob 2. pop. v navadnih prostorih. Na dnevnem redu je več jako važnih točk. Na zadnji seji je bilo sklenjeno, da se podaljša prosti pristop še za november in december. Rojaki ne zamudite lepe prilike in pristopite z malimi stroški. Plačate samo za zdravnika in navaden asesment, pa postanete član naše skrbne matere JSKJ. Za pojasnila se obrnite na organizatorja na naslov 2226 Blue Island, Ave. —
S sobratskim pozdravom!
John Jurečič, tajnik.

Premembe med društvi in Jednoto za mesec okt.

Društvo sv. Cirila in Metoda, štev. 1. Ely, Minn.
Pristopil: — Matija Kovach, 1891, 22323, 1000, 31.
Suspendiran: — Peter Vukovich, 1883, 20665, 1000, 37.
Zvišala smrtnino iz $500 na $1000 — Frances Pengal, 1879, 8038, 100, 35.

Društvo sv. Srca Jezusa, štev. 2, Ely, Minn.
Zvišala smrtnino iz $500 na $1000 — Mary Mrak, 1884, 13454, 1000, 31.
Pristopil k druš. št. 70 Chicago, Ill, — Dominik Marolt, 1892, 21238, 1000, 29.
Prestopil k društ. št. 1, Ely, Minn. — John Judnich, 84, 21158, 1000, 37.
Prestopila k društ. št. 129, Ely, Minn. — Johana Kolenc, 92, 13854, 500, 18.

Društvo sv. Aojzija, štev. 6, Lorain, Ohio.
Pristopila: — Mary Pirc, 1891, 22324, 1000, 31.

Društvo sv. Cirila in Metoda, štev. 9, Calumet, Mich.
Pristopil: — Martin Sustarsich, 1882, 22316, 1000, 40.

Društvo sv, Jožefa, štev. 12, Pittsburgh, Pa.
Zopet sprejet: — Jacob Kranjec, 1884, 2811, 1000, 20.

Društvo sv. Alojzija, štev. 13, Baggaley, Pa.
Zopet sprejeta: — Helen Knaus, 1871, 8451, 500, 35.
Suspendirani: — Tomas Rudar, 1880, 17980, 1000, 24; — Mike Tomasky, 82, 21878, 1000, 40; — Mary Tomasky, 93, 21879, 1000, 28; — Frances Rudar, 86, 17982, 500, 19.
Črtan: — Joseph Jandresich, 1887, 18461, 1000, 29.
Umrl: — Frank Skober, 1878, 10435, 1000, 30.

Društvo sv. Cirila in Metoda, štev. 16. Johnstown, Pa.
Pristopil: — Anton Skubic, 1885, 22342, 1000, 37.

Društvo sv, Jožefa, štev. 20. Gilbert, Minn.
Zopet sprejet: —Matt Simonovich, 1877, 18123, 1000, 38.
Zvišal smrtnino iz $500 na $1000 — Matt Maloverh, 1880, 3879, 1000, 34.

Društvo sv. Jožefa, štev. 21, Denver, Colo.
Suspendirani: — Frank Sodar, 1894, 14202, 1000, 17; — Joe Miklich, 88, 7658, 1000, 19.

Društvo sv. Ime Jezusa, štev. 25, Eveleth, Minn.
Zopet sprejeti: — Martin Berg. 1877, 16750, 1500, 39; — John Dolinšek, 81, 12562, 1000, 29; — Mary Dolinšek, 95, 18389, 1000, 21; — John Plestenjak, 87, 17423, 1000, 27; — Frank Derganc, 98, 22053, 500, 24.

Društvo sv. Štefana, štev 26, Pittsburgh, Pa.
Pristopili: — Jacob Parona, 83, 22336, 250, 39; — Michael Prah, 81, 22325, 500, 41.
Suspendirani: — John Galle, 1873, 3108, 1000, 31; — Mary Galle, 62, 8957, 500, 44.

Društvo Marija Danica, štev. 28, Sublet, Wyo.
Prestopil k druš. štev. 83, Superior, Wyo. — Frank Chadej, 1896, 20767, 500, 24.

Društvo sv. Jožefa, štev. 30, Chisholm, Minn.
Pristopil: — Ignac Miklovčič, 1906, 22318, 500, 16.

Društvo sv. Alojzija, štev. 31, Braddock, Pa.
Zopet sprejet: — Adam Vidovich, 1879, 19451, 500 29.
Suspendiran: — John Stefanich, 1895, 19133, 1000, 22.

Društvo Marija Zvezda, štev. 32, Black Diamond, Wash.
Zopet sprejeti: — Joe Sosek, 1890, 17057, 1000, 23; — John Podriznik, 91, 19582, 1000, 27.
Pristopil k društ. št. 39, Rosyn, Wash. — Raymond Kladnik, 1891, 18271, 500, 24.
Prestopila k društ. št. 39, Roslyn, Wash. — Frances Kladnik, 1902, 20915, 500, 19.
Suspenderani: — Bernard Hren, 1890, 19402, 1500, 29; — Jernej Krasovec, 63, 1526, 1000, 37; — Frances Krasovec, 77, 8814, 500, 29.

Društvo sv. Barbara, štev. 33, Trestle, Pa.
Pristopili: — Mary, Schifrar, 1904, 22327, 500, 18; — Mary Jeram, 04, 22330, 500, 19; — Josephine Vichich, 05, 22328, 500, 18; — Frank Oblak, 06, 22329, 1000, 16.
Umrl: — Jacob Vichich, 1902, 19824, 1000, 16.

Društvo sv. Petra in Pavla, štev. 35, Lloydell, Pa.
Prestopil k društ. št. 136, Dunlo, Pa. — Joseph Zalar, 1881, 10859, 1000, 27; — Frank Jernejčič, 77, 11422, 1000, 32; — Julia Jernejčič, 72, 14124, 500, 39.

Društvo sv. Alojzija, štev. 36. Conemaugh, Pa.
Pristopil: — Stanley Kopitnik, 1906, 22315, 500, 16.
Suspendiran: — Elija Cvijanovich, 1893, 19834, 1500, 26.
Pristopila k društ. št. 90, New York, N. Y. — Jenny Shega, 1882, 18192, 1000, 33.

Društvo sv. Janeza Krstnika, štev. 37, Cleveland, Ohio.
Pristopil: — Nikola Radovich, 1894, 22343, 1000, 28.
Zopet sprejet: — Frank Smerdel, 1895, 22132, 1000, 27.

Društvo sv. Barbare, štev. 39, Roslyn, Wash.
Pristopil: — Stefan Tomljenovich, 1895, 22344, 1500, 27.

Društvo sv. Mihaela Arh., štev. 40, Claridge, Pa.
Pristopila: — Frances Regina, 1906, 22322, 1000, 16.

Društvo Marije Pomagaj, štev. 42, Pueblo, Colo.
Pristopil: — Anton Fatur, 1883, 22346, 1000, 39.
Suspendiran: — John Selan, 1892, 14925, 20.

Društvo sv. Martina, štev. 44, Barberton, Ohio.
Suspendiran: — Anton Polh, 1903, 21269, 1000, 18.
Prestopila k društ. št. 132, Euclid, Ohio, Katherine Blazich, 1894, 21167, 500, 27.

Društvo sv. Jožefa, štev. 45, Indianapolis, Ind.
Pristopil: — Jernej Stanpfel, 1906, 22320, 500, 16.

Društvo sv. Petra, štev. 50, Brooklyn, N. Y.
Suspendiran: — Anton Žagar, 1896, 22044, 250, 26.

Društvo sv. Petra in Pavla, štev. 51, Murray, Utah.
Prestol k društ. št. 22, So. Chicago, Ill. — Mille Butkovich, 1875, 11521, 1000, 34.

Društvo sv. Jožefa, štev. 53, Little Falls, N. Y.
Odstopil: — Frank Petkovsek, 1888, 12599, 500, 22.

Društvo sv. Roka, štev. 55, Uniontown, Pa.
Suspendirani: — Mike Biskanich, 1891, 21122, 1500, 30; — Anton Stepanich, 91, 21143, 500, 30; — Joseph Petretič, 81, 3784, 1000, 24; — Lawrences Gales, 86, 18255, 1000, 29; — John Cunjak, 90, 18000, 1000, 34; — Vida Kalič, 97, 20808, 1000, 24; — Mary Dušek, 94, 19631, 500, 24.

Društvo sv. Štefana, štev. 58, Bear Creek, Mont.
Prestopil k društ. št. 131, Great Falls, Mont. — Frances Ermenc, 1883, 11411, 1000, 26; — Frank Ermenc, 86, 13599, 1000, 24.

Društvo sv. Jurija, štev. 51, Reading, Pa.
Pristopili: — Joseph Shegina, 1894, 22333, 500, 29; — Louis Težak, 1906, 22331, 1000, 16; — Barbara Zukina, 1894, 22332, 500, 28.
Suspendiran: — Martin Gornik, 1888, 18081, 1000, 28.

Društvo sv. Florijana, štev. 64, So. Range, Mich.
Zopet sprejeti: — Paul Lukanich, 1878, 5475, 1000, 28; — Paul Lukanich, 1902, 20082, 500, 17; — Agnes Lukanich, 1879, 18720, 1000, 37.

Društvo sv. Petra in Pavla, štev. 66, Joliet, Ill.
Pristopil: — Andrew Oblak, 1883, 22334, 1000, 39.
Zopet sprejet: — Nick Zugel, 1868, 12854, 500, 42.

Društvo Zvon, štev. 70, Chicago, Ill.
Suspendirani: — W. B. Laurich, 1897, 20322, 1000, 23; — Andrew Glavach, 89, 20402, 250, 31; — John Jerich, 94, 18475, 500, 22.

Društvo sv. Janeza Krstnika, štev. 71, Collinwood, Ohio.
Zopet sprejeti: — Anton Jerman, 1889, 14601, 1000, 22; — John Omerza, 73, 6450, 500, 34; - Martin Smolc, 84, 20386, 1000, 36.

Društvo sv. Jožefa, štev. 76, Oregon City, Oregon.
Pristopila: — Justina Kestner, 1906, 22351, 500, 16.

Društvo sv. Rešnega Telesa, štev. 77, Greenburg, Pa.
Zopet sprejet: — Vid Furda, 1881, 16896, 1000, 32.

Društvo sv. Alojzija, štev. 78, Salida, Colo.
Pristopila: — Anna A. Chernile, 1906, 22353, 1500 16.

Društvo sv. Jerneja, štev. 81, Aurora, Ill.
Odstopil: — John Kimovec, 1869, 11834, 1000, 40.
Prestopil k društ. 66, Joliet, Ill. — Martin Jurkas, 1870, 10741, 1000, 38.

Društvo sv. Martina, štev. 83, Superior, Wyo.
Suspendiran: — Matt Corian, 1892, 20835, 1000, 29.

Društvo sv. Andreja, štev. 84, Trinidad, Colo.
Zopet sprejeti: — Jernej Krek, 1880, 13939, 1000, 30; — Peter Vincilov, 84, 17554, 1000, 30; — Mary Seljak, 83, 21688, 1000, 38; Frank Rogel, 86, 12354, 1000, 23; — John Percich, 77, 12162, 1000, 34; — Johana Maljevac, 82, 19548, 1000, 36; — Anton Milavec, 93, 14146, 1000, 18; — Anton Turk, 79, 20649, 250, 41.
Prestopil k društ. št. 83, Superior, Wyo. — Jim Brneich, 1882, 15653, 1000, 30.

Društvo sv. Jožefa, štev. 86, Midvale, Utah
Suspendirana: — Frances Malovich, 1885, 9723, 500, 22.

Društvo Orel, štev. 90, New York, N. Y.
Pristopil: — Victor Gachnik, 1896, 22352, 500, 26.

Društvo sv. Mihaela, štev. 92, Rockdale, Ill.
Suspendirani: — Anton Pirc, 1881, 12079, 500, 28; — Anton Znidarsich, 87, 14252, 1000, 24.

Društvo sv. Roka, štev. 94, Waukegan, Ill.
Suspendirani: — Anton Homove, 1888, 16404, 1000, 25; — Mary Homove, 89, 19632, 1000, 29.

Društvo sv. Frančiška, štev. 99. Moon Run, Pa.
Zopet sprejeti: — Anton Kosir, 1868, 11052, 500, 41; — Frank Nagode, 72, 6233, 1000, 34; — Neža Nagode, 86, 9151. 500, 21.

Društvo Marije Vnebovzetje, štev. 103, Collinwood, Ohio
Zopet sprejeta: — Anna Godic, 1905, 21718, 1000, 17.
Suspendirani: — Frances Cerkvenik, 1893, 20002, 1000, 26; — Frances Odlazek, 85, 19504, 500, 32; — Louis Svetina, 93, 18046, 500, 22; — Mary Verce, 98, 22212, 500, 25.

Društvo Duluthski Slovani, štev. 107, Duluth, Minn.
Suspendiran: — Louis Germ, 1877, 21496, 1000, 24.

Društvo sv. Jurija, štev. 111, Leodville, Colo.
Pristopila: — Josephine Bradoch, 1883, 22317, 500, 39.

Društvo Slovenec, štev. 114, Ely, Minn.
Pristopil: — John Skubitz, 1889, 22314, 500, 33.
Suspendirani: — Gasper Rom, 1897, 19580, 1500, 20; — Matt Krebs, 91, 18919, 1000, 29; — Ferdinand Pucel, 82, 17083, 1000, 32.
Prestopil k društ. št. 104, Chicago, Ill. — Marko L. Bluth, 1888, 16114, 500, 25.
Zvišal smrtnino iz $500 na $1000 — Joe Markovich, 1898, 17543, 1000, 16.
Zopet sprejeti: — Joseph Markovich, 1898, 18920, 1000, 19; — John Vrbas, 76, 18394, 1000, 40; — John Grahek, Jr, 1902, 19724, 1000, 16; — John Grahek Sr., 1880, 16671, 1000, 1000, 33; — Annie Grahek Sr., 82, 17704, 1000, 32; — Annie Grahek Jr., 1904, 20507, 1000, 16; — John Somrock Sr., 1879, 16113, 1000, 34; —John Somrock, Jr., 1905, 21316, 500, 16; — Johana Somrock, 1887, 17779, 1000, 27.

Društvo Marije Čest. Spoč. tev. 120, Tly, Minn.
Suspendirana: — Stefanija Schuster, 1905, 21791, 500, 16.

Društvo sv. Frančiška, štev. 122, Homer City, Pa.
Pristopili: — Albin Farenchak, 1903, 22335, 1500, 20; — Martin Kerin, 1896, 223366, 1500, 26; — Mike Chelosky, 1902, 22348, 1500, 20; — Joseph Semardja, 1888, 22350, 1000, 34; — Frank Pirtz, 99, 22349, 1000, 23; — Jennie Unetich, 1906, 22347, 1000, 16.
Zopet sprejet: — John Chelosky, 1978, 20097, 1000, 40.

Društvo sv. Alojzija, štev. 123, Ironton, Minn.
Suspendirani: — John Merhar, 1878, 10893, 1000, 21; — Lucy Merhar, 86, 13989, 500, 24.

Društvo Soča, štev. 125, Iselin, Penna.
Suspendirani: — Joseph Jelina, 1884, 20545, 500, 36.

Društvo sv. Jožefa. štev. 126, New Derry, Pa.
Zopet sprejeti: — Joseph Bretvich, 1878, 19565, 500, 40; — Joseph Jakshe, 86, 19566, 250, 32; — Mark Jurmanovich, 97, 21200 1000, 24; — Joseph Volk, 75, 20327, 500, 45.

Društvo sv. Srca Jezusa, štev. 128, New Duluth, Minn.
Pristopili: — John Schuss, 1889, 22337, 250, 33; — John Salajgej, 78, 22340, 1000, 44; — John Chepelnik, 90, 22338, 500, 33; — Matt Klepich, 91, 22341, 1000, 32; — Margaret Gandek, 1901, 22339, 1000, 21.
Zopet sprejeti: — Chas. Hodak, 1886, 16439, 1000, 27; — Mary Hodak, 86, 19766, 500, 32; — Joseph Kovačevich, 88, 22102, 500, 34; Sema Kovačevich, 88, 22103, 500, 34.

Društvo Severna Zvezda, štev. 129, Ely, Minn.
Suspendirana: — Mary Muhvich, 1904, 20903, 500, 17.
Premenila zavarovalnino iz $1500, na $1000 — Frances Zajc, 1902, 20904, 1000, 19.

Društvo Slovenski Bratje, štev. 130, De Pue, Ill.
Pristopili: — John Resetich, 1886, 22319, 1000, 37; — Mary Jane, 83, 22321, 1000, 39.

Društvo sv. Antona, štev. 131, Great Falls, Mont.
Suspendiran: — John Zupan, 1886, 18145, 1000, 29.

Društvo Napredek, štev. 132, Euclid, Ohio.
Umrl: — John Slave, 1883, 21342, 500, 38.

Društvo sv. Ana, štev. 133, Gilbert, Minn.
Pristopila: — Mary Peryon, 1887, 22345, 500, 36.
Suspendirana: — Mary Klanchar, 1894, 21500, 500, 28.

Društvo Jutranja Zvezda, štev. 136, Dunlo, Pa.
Suspendirani: — John Merkun, 1902, 21452, 1000, 19; — Frank Merkun, 1899, 21451, 1000, 22.

Društvo Jutranja Zvezda, štev. 137, Cleveland Ohio.
Suspendirana: — Karolina Keliop, 1900, 20259, 1000, 19.

Društvo Studenec pod skalo, štev. 138, Expor, Pa.
Zopet sprejet: — Joe Sušnel, 82, 21803, 500, 39.
Suspendirana: — Susie Jenko, 1900, 21948, 500, 22.

Razne vesti.

KALIFORNIČANI PROTI VOLSTEADU.

San Francisco, Cal., 14. nov. — Poseben odbor bo poslal kongresu prošnjo, naj nekoliko omili Volstadovo postavo.

Prosilci se bodo sklicevali na razpoloženje volilcev, ki so v veliki meri glasovali za uvedbo lahkega vina in piva.

ŠTEVILNE ŽRTVE ROPARJEV

Moskva, Rusija, 14. novembra. Policija je prijela tpkaj pet roparjev, ki so baje priznali, da so umorili nič manj kot sto in osem moških, žensk in otrok. V nekem slučaju so umorili celo družbo, ki se je vdeležila nekega krsta, broječo osemnajst ljudi. Umorili so nadalje družino, ki je imela osem članov.

Defravdacija v madžarskem poslaništvu.

Iz Budimpešte poročajo, da so prišli v madžarskem poslaništvu v Pragi na sled znatni defravdaciji vizovnih dohodkov. Defravdacijo je izvršil višji uradnik poslaništva Jožef Baum, ki ni zapisoval dohodkov od vizumov v knjigo. Baum je bil na zahtevo madžarske vlade aretiran.

Račun med društvi in Jednoto

Za mesec okt. 1922.

Št. Društ.	Dohodki	Izdatki
1	$ 589.39	$ 1,014.00
2	452.45	28.00
3	173.75	49.00
4	136.09	27.00
5	183.56	142.00
6	462.57	44.00
9	487.67	73.00
11	98.79	40.00
12	289.05	
13	137.35	1,030.00
14	90.72	98.00
15	174.91	179.00
16		109.66
18	462.59	255.33
20	298.24	102.00
21	229.81	58.00
22		69.00
25	432.43	58.67
26	262.46	
27	114.21	174.33
28	88.39	45.00
29		58.00
30	449.99	60.00
31		88.00
32	155.06	65.00
33	234.86	78.00
35	181.43	98.00
36	545.79	151.00
37	900.00	727.00
38	112.21	70.33
39	326.20	130.67
40		520.00
41	76.10	23.00
42	241.63	167.00
43	104.98	
44	232.32	71.00
45	399.30	119.00
47	153.18	60.00
49	263.58	140.00
50	111.94	554.00
51	60.82	15.00
52	157.57	67.00
53	292.16	122.00
54	71.47	29.00
55	116.71	19.00
57	145.41	
58	161.05	56.00
60	113.76	63.00
61	152.67	105.00
64	47.25	
66	169.95	66.00
68	123.90	24.00
69	86.41	
70	189.46	
71	312.29	108.66
72		25.00
75	153.77	15.00
76	89.83	37.00
77	142.23	
78	189.76	
79	36.27	29.00
81	87.52	80.00
82	142.15	
83	21.12	20.00
84	116.42	
85	262.50	
86	87.53	45.00
87	82.81	
88	133.55	
89	170.76	39.00
90	64.38	71.00
92	94.07	
94	300.97	75.00
99	126.65	
100	56.64	38.00
101	78.85	40.00
103	191.82	
104	111.29	15.00
105	120.87	30.00
106	100.35	
107	28.67	26.00
108		34.00
109	63.57	90.00
110	247.64	18.00
111	126.29	
112	57.08	
114	307.34	25.00
116	136.99	56.00
117	51.96	30.00
118	46.73	32.00
119	48.03	
120	207.49	122.99
121	47.16	
122	6.58	226.00
123	30.34	
124	64.70	23.00
125	87.10	15.00
126	63.69	
127	44.54	
128	266.82	229.00
129	114.83	
130	42.70	63.00
131	51.83	
132	97.54	500.00
133	130.70	60.00
134	60.03	
135	91.00	
136	38.46	
137	45.64	
138		
139	42.20	30.00
12 za sept.	237.83	
14	90.97	
31	215.90	
32	153.00	
44	232.00	
64	33.35	
92	82.24	
106	102.23	
108	117.90	
111	125.02	
132	94.91	
Skupaj:	$18,948.95	$ 9,590.64

Joseph Pishler, gl. tajnik.

Račun mladinskega oddelka

Med društvi in Jednoto

Za mesec okt. 1922.

Št. Društ.	Dohodki	Izdatki
1	$ 38.20	
2	11.40	
3	3.60	
4	3.15	
5	1.35	
6	16.80	
9	3.15	
12	4.35	
13	11.25	
15	60	
16		
18	15.15	
20	11.85	
21	90	$ 200.00
22		
25	2.70	
26	10.95	
27	2.10	
28	45	
29		
30	9.85	
31		
32	2.70	
33	7.95	
35	5.25	
36	24.75	
37	25.05	
39	17.40	
40		
41	5.40	
42	2.40	
43	2.85	
44	1.20	
45	24.40	
49	7.80	
51	90	
52	2.55	
53	4.95	
55	10.05	
57	7.95	
58	4.35	
60	2.85	
61	10.80	
66	4.65	
68	8.40	
69	2.55	
70	6.60	
71	5.25	
75	5.55	
76	3.45	
77	1.50	
78	4.65	
79	2.40	
81	4.65	
82	1.05	
85	5.40	
86	4.65	
87	2.60	
88	45	
89	1.60	
92	1.35	
94	14.10	
99	8.85	
103	3.90	
104	3.90	
105	2.55	
106	3.00	
108		
109	1.35	
110	10.65	
111	2.70	
114	14.10	
116	7.20	
118	75	
119	2.40	
120	1.95	
121	3.75	
122		
123	90.	
124	2.85	
125	2.70	
128	4.05	
129	4.50	
132	4.65	
133	90	
134	60	
135	3.55	
136	1.65	
137	15	
12 za sept.	4.35	
31	5.25	
32	2.10	
44	1.20	
92	1.80	
106	3.00	
108	8.40	
111	2.70	
132	4.65	
Skupaj:	$ 527.20	$ 200.00

Joseph Pishler, gl. tajnik.

POGLED NA BOSPOR IN CARIGRAD.

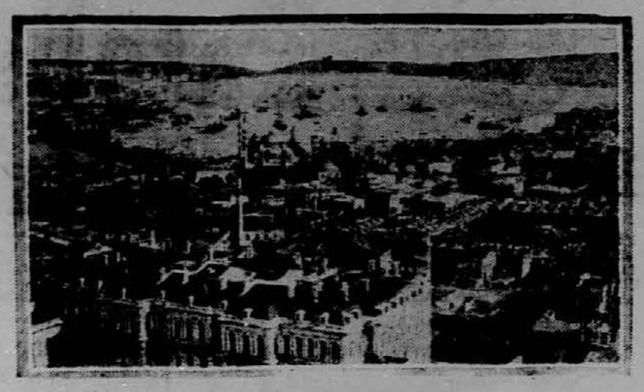

Slika nam predstavlja del Carigr ada in bosporsko ožino. Pred par dnevi je zapovedal Kemal paša zaveznikom, naj zapuste mesto, toda njegovo povelje je naletelo na odločen odpor. Poznejša poročila so javljala, da Angleži v paničnem strahu beže v Tracijo. Koliko je resnice na tem, še ni znano.

Pariške mirovne pogodbe v angleški in laški luči.

Odkar je pod pritiskom Viljema II. izpustil iz rok krmilo nemškega cesarstva železni kancelar Bismarck, ni noben odstop izzval v političnem svetu tolike pozornosti kakor Lloyd George-ev padec v preteklem mesecu. Lloyd George je brez dvoma najmarkantneja politična in diplomatična osebnost tekočega stoletja. — Med vojno se mu je posrečilo z uspešno blokado izstradati centralne države ter s tem zanetiti odpor njihovega prebivalstva proti vojni, ki je bil, kakor je splošno priznano, eden glavnih vzrokov nemškega poraza. Svetovna vojna pa ni uničila samo nemškega imperijalizma in nemške industrije, Angliji neljube konkurentinje, porušila je tudi Rusijo, Britanskega imperija najnevarnejšo rivalinjo ter oslabila v izdatni meri gospodarsko moč Francije. Vse to se je izvršilo na korist Anglije, ki je za nameček še dobila celo kopo procvitajočih nemških kolonij, in vse to je Lloyd George lahko vpisal na konto uspehov svoje politike.

Po vojni je prevzel Lloyd George vodstvo britske delegacije pri mirovni konferenci. V zvezi s Clemenceauom in Orlandom se mu je posrečilo omejiti Wilsonov vpliv na minimum. Sentimentalni idealizem ameriškega predsednika je moral podleči združenim silama zastopnikov najtreznejšega materijalizma.

Lloyd George ni rad izpustil iz rok moči, ki mu jo je bil dal angleški narod v enem najkritičnejših trenutkov svoje zgodovine. Odhajajoč je zaklical svojim protivnikom: "Teža odgovornosti mi je pala s pleč, meč pa mi je ostal!" Njegova pot iz Londona je bila triumfalen pohod. Napotil se je v Leeds, kjer je imel preteklo nedeljo pred ogromnim poslušalstvom govor, ki ga je smatrati za nekako apologijo Lloyd Georgeeve osobne politike. "Moji nasprotniki trdijo — je dejal — da sem bil med vojno poraben minister, da pa v miru ne veljam nič. Ali je verjetno, da bi zdravnik, ki je bil dober v času najhujše krize, ko je šlo za življenje in smrt, odrekel v slučaju navadi smrt, odrekel v slučaju navadne migrene?" —

Da poderta svoje zasluge v povoljni dobi, je posvetil Lloyd George dober del svojega govora pariškim mirovnim pogodbam, pri katerih sestavi je imel malodane odločilen vpliv. Po njegovem mnenju spadajo te pogodbe med najdragocenejše pridobitve ne samo Evrope, ampak človeštva sploh. Z njimi se je uredilo pereče vprašanje francoske in italijanske iredente, ki sta kakor odprti rani na evropskem telesu skozi desetletja ogrožali svetovni mir. Te pogodbe pomenijo nadalje rojstvo Društva narodov, ki naj v zodoče prepreči vse vojne konflikte. Osnovna določila za pakt Društva narodov je predložila konferenci britska delegacija. Največja zasluga teh pogodb pa je, da so napravile konec ogromni vojaški sili centralnih držav. To je prvi korak v smeri splošne redukcije vojnih priprav, ki mu bodo sledili nadaljni, kajti demokracije ostalih držav ne bodo hotele večno nositi ogromnih strošk ov, ki jim jih nalaga neprestano oboroževanje, ko bodo videle, da so se centralne države teh stroškov rešile.

Da se Lloyd Georgejeva izvajanja prav ocenijo, ni treba drugega kakor spomniti se govora, ki ga je imel stari Bismarck ob porodu nemškega cesarstva v blesteči dvorani versailleskega gradu po porazu Francije v l. 1871. S pravo germansko samozavestjo je zrl takratni gospodar sveta v bodočnost in ni videl, da se je prav v onem trenutku začelo zbirati pod njegovimi nogami netilo za največji požar, ki ga pozna svetovna zgodovina, požar, ki je uničil zmagoslavni nemški imperijalizem in ki pomenja morebiti začetek konca vse naše zapadne kulture. Kajti sedanji svetovni položaj, od katerega je v veliki meri odvisna tudi usoda Anglije, se pač niti z ozirom na svetovno vojno in njene grozote ne da primerjati z navadno migreno. Rusija, prej žitnica evropskega kontinenta, trpi lakoto in njeno prebivalstvo izumira gladu in kužnih bolezni, kakor da živimo v najtemnejšem srednjem veku. — Ves mohamedanski svet je v neprestanem vretju. Poginu Smirne, četrtmilijonskega mesta z neizmernim bogatstvom, slede lahko še večje katastrofe. Italija vkljub izdatnemu saturiranju njene svetega egoizma ni niti srečna niti zadovoljna, marveč drsi po poševni ploskvi navzdol v kompletno anarhijo. V kakem obupnem položaju živi že tretje leto nesrečno prebivalstvo Reke! Celo nemški narod, znan po svoji nekdaj nedosežni disciplini, se zvija v neprestanih krčih. Politični umori, preje na Nemškem nepoznani, so sedaj tam na dnevnem redu. Erzbergerju je sledil Rathenau, Wirthovo življenje je že viselo na niti. Ves evropski kontinent pa ječi pod pezo moreče gospodarske krize in z njo spojenih obupnih valutarnih razmer. To ni več "migrena", to je zelo resna, nevarna bolezen, ki nosi brez dvoma smrtno kal v sebi za marsikaj, kar prišteva Lloyd George mirovnim pridobitvam. —

Prav istega dne, ko je imel bivši angleški premier svoj govor v Leedsu, je izšel v nekem dunajskem časopisu zanimiv članek izpod peresa bivšega italijanskega ministrskega predsednika Nittija, ki izreka o pariških pogodbah uničujočo sodbo. Seveda je treba motriti Nittijeva izvajanja "cum grano salis", saj je znano, kakšno stališče zavzema današnja Italija napram ostali antanti in posebno napram Franciji. Vendar ne gre, popolnoma prezreti mnenja tako kompetentnega sodnika kakor je bivši italijanski vladni šef o stvari, ki mu je brez vsakega dvoma zelo dobro znana.

Izjajajoč od akutne gospodarske krize, ki še je v zadnjem času pojavila v centralni Evropi, in od globoke depresije, ki je zavladala posebno v nemškem narodu, depresije, ki preti uničiti, velik del evropskih produktivnih sil, skuša Nitti dokazati da leži kal sedanjega nesrečnega položaja pred vsem v načinu, kako so se sklepale mirovne pogodbe. Stoletja sem se ni sklepal noben mir med civiliziranimi narodi, ne da bi se bili obe stranki o podrobnostih zedinili. Po svetovni vojni, med katero se bile izšle iz antante slovesne izjave, da bo temeljil bodoči mir na načelih enakopravnosti, da se bo vpošteval narodnostni princip in da ne bo ne vojnih odškodnin ne aneksij, so se izdelale v Parizu brez sodelovanja nasprotnih strank mirovne pogodbe ter se predložile v podpis protivnikom, katerih zastopniki so bili nastanjeni v bližnjih krajih kakor Versailles, Saint-Germain, Neuilly in Sevres. V teh pogodbah, ki so dobile imena po krajih, kjer so bile podpisane, ni bilo nobenega govora več o načelih enakopravnosti in o narodnostnem principu, na mesto vojne odškodnine pa se je vanje vtihotapil pojem "reparacij". Nezmiselnost in krivičnost teh pogodb je evidentna. Paralizirale so vse normalno življenje v Evropi ter privele celo zmagovalce v položaj brez izhoda. Saj je znano, da dolgujeta n. pr. Francija in Italija Ameriki in Angliji toliko, da ne moreta misliti niti na plačilo golih obresti.

V marsičem ima Nitti prav. Pariški mirovni instrumenti so brez dvoma diktati in nikake pogodbe. Pri njih sestavljanju so se le redkokdaj in prav avtoritarnio zašliševali zastopniki narodov sedanje male antante, dasi so ti narodi prelili za zmago potoke krvi; nasprotnikom pa so se elaborati enostavno s pripomnjo vročili, da jih imajo v določenem roku podpisati, kar se je po nekaterih protestnih poskusih in neznatnih spremembah v vseh slučajih tudi zgodilo. Med stranke, ki so se podpisu protivile, je šteti tudi jugoslovensko delegacijo, ki Saint-Germanskega miru ni podpisala v določenem roku 10. septembra leta 1919., ampak dosti kasneje. Res je tudi, kar trdi Nitti, da se v teh diletantih ne vpošteva narodnostni prneip, posebno tudi ne s strani Italije. Slednjič je gotovo, da taki diktati ne morejo postati podlaga sporazuma narodov in da trajno nesporazumljenje vodi v pogubo.

Stinnes bo pokupil celo Evropo.

Ali bo postal ta nemški finančni kolos, Hugo Stinnes, v resnici lastnik cele Evrope? To je naziranje švedskega humorističnega lista "Sondags Nisse", ki izjavlja, da je tozadevna transakcija že dovršeno dejstvo. List pravi, da je kupil Hugo Stinnes celo Evropo na svoj lastni račun. Cena, katero je plačal sicer še ni znana, vendar pa se domneva, da bo znašal dobiček, katerega bo imel pri tem Stinnes, nekako dvesto tisoč miljonov. — Branting, švedski ministrski predsednik, se sicer obotavlja glede prodaje Škandinavske, vendar pa je v principu zadovoljen z načrtom Stinnesa.

Odnošaji med prebivalci različnih dežel bodo urejeni tako, da bo vsak človek, star nad petnajst let, zaposlen od Stinnesa za določeno plačo ter primerne odstotke. Nezaposlenost bo vsled tega izginila v deželah Stinnesa. Ta prednost bo koristna tudi članom vlade, ki bodo zaposleni pri Stinnesu kot zaupni uradniki. Po sklepu te velikanske transakcije se bo dvignila nemška marka na višino, katero je zavzemala pred vojno, nakar bo gospod Poincare takoj dvignil svoje zahteve glede vojne odškodnine za pet in dvajsetkrat. Stinnes si bo nadel naslov "generalnega ravnatelja Združene Evrope" ter bo vodil iz Berlina vse evropske zadeve.

V koranu.

Zložil **Anton Medved.**

V koranu sem bral v turobni uri:
Ko človeku stopi v smrtni uri
duša v grlo, kdo z napojem
čarnim
leno kri po žilah razburi?

Niliče: Kdo in počemu naj tudi
strast, ki trudna gasne, spet
podkuri?
Kličejo na zemlji milijoni,
da jim smrt odpri že groba duri!

Domača vojna uničuje Irsko

Iz Dublina poročajo: — Neki vodilni akcijonar v Dublinu je rekel pred par dnevi, da so vsi vozovi in avtomobili za prevažanje pohištva v Londonu najeti za prihodnjih devet mesecev v namenu, da spravijo iz Irske pohištvo in drugo lastnino, pripadajočo bogatemu in izobraženemu razredu naroda. Ta izjava je sicer mogoče pretirana, vendar pa meče ostro luč na sedanji položaj na Irskem, ki je vir žalosti in skrbi vsem mislečim ljudem.

— Irska bo postala najfinejša dežela na svetu, v kateri se bo izplačalo živeti, — je rekel lord Granard preteklega decembra, ko je dospel v New York ter izvedel, da je bila podpisana mirovna pogodba med Irsko in Anglijo. V teku dvanajstih meseecv od podpisanja mirovne pogodbe pa smatrajo ljudje iz razreda, kateremu pripada lord Granard, Irsko za deželo, iz katere je najboljše oditi čimpreje. Lord Granard sam je dosedaj še ušel usodi tako številnih drugih zemljiških posestnikov, kojih hiše so bile požgane in kojih življenja so bila več kot bedna vsled vojnih razmer, ki vladajo na Irskem tekom zadnjih štirih meseecv. Lord Granard in njegova žena sta zelo navezana na svoj dom na Irskem, ki se lahko v številnih ozirih kosa z domovi obeh v Londonu in Parizu. Izdala sta že velikanske svote za okrašenje tega doma, kajti poklicala sta francoske in italjanske umetnike, ki so izvedli prav posebne dekoracije.

Lord Lascelles in princesinja Mary sta bila gosta lorda Granarda v Parizu, ko sta se vračala z ženitovanjskega potovanja po Italiji in Lascelles je tudi upal, da bo preživel dosti prijetnih dni na svojem irskem posestvu v Portumna, v okraju Galway. Sedanji notranji položaj na Irskem pa nudi le malo upanja, da bi se ta pričakovanja Lascellsa uresničila.

Cela dežela je opustošena od vojne, koje intenzivnosti ni mogoče razumeti izven obali Irske in koje polnega pomena ne razumejo niti na Irskem. Tekom zaključne dobe angleško-irske vojne je bilo pustošenih par gradov in hiš v povračilo za uničenje prodajalen ali bivališč republikancev in v namenu, da se napravi konec napadom na lastnino nekombatantov. Ti gradovi in hiše so bile last onih, ki so se v prejšnih časih proglašali kot verno posedko Anglije na Irskem in požig teh gradov je imel za posledico, da so prenehali napadi na lastnino in posest republikancev. Sedanja irska vlada je vlada Sinnfeincev, ki nimajo nikakih stikov z lastniki takih gradov ter nimajo vsled tega tudi nobenega smisla za uničenje dragocenih starin, katerih ni mogoče nadomestiti z denarjem.

Tudi nimajo potrebne moči, da bi preprečili tako uničevanje in če bo trajala vojna še dalj časa v obsegu kot se vrši sedaj, bo postala Irska žalostna in pusta dežela, iz katere bodo izginili vsi gradovi ter bodo ostale le še koče farmerjev in delavcev, dočim bodo pričele razpadati javne hiše in mesta.

Paradoks irskega življenja je, da je med republikanci dosti takih, katerim ne ugajajo taki izgledi glede neposredne bodočnosti. Na Irskem je zelo malo rdečih republikancev, zelo malo takih, ki ne morejo videti višjih slojev prebivalstva, ki delajo življenje raznoliko ter uveljavljajo neodvisno sodbo glede krajevnih in narodnih zadev.

Ta razred pa je pričel izginjati z naglico, ki je naravnost presenetljiva. Oni, kojih posestva niso še bila uničena, so jih pričeli prodajati ter se seliti v Anglijo. Njih posestva, kjer so vzdrževali uzorno farmerstva, s pomočjo najboljših strojev, bodo zapuščena ter jih bodo razdelili v majhne farme, kot jih je opaziti po celi Irski.

Priprosta higijena — skrivnost dolgega življenja.

Iz Pariza poročajo: — Juan Ponce de Leon je zaman iskal vir večne mladosti v Floridi. Nobenega drugega uspeha ni imel kot da so se njegovi sodobniki in potomci norčevali iz njegovih prizadevanj. V Evropi pa je danes dosti modernih Ponce de Leonov, ki iščejo vir mladosti s pomočjo podkožne igle ter prestavljanja žlez.

Zgodovina ponavlja eksperiment Ponce de Leona.

Nekaterim najbolj odličnim znanstvenikom Evrope je bilo stavljeno vprašanje, kaj je na tem najnovejšem gibanju, ki se tiče pomlajenja.

— Ali je mogoče podaljšati življenje? — se je glasilo vprašanje, stavljeno profesorju Bouvier, članu akademije znanosti; dobroznanemu dr. Variotu, dr. Fiessingerju in Flammarionu. To so odlični znanstveniki v tej deželi znanosti, ki je proizvedla Pasteurja, Cure-ja in druge znanstvenike, ki so sedaj že mrtvi. Vsi ti so izjavili, da je mogoče podaljšati življenje, a ne s pomočjo igle ter operacij.

Vsi ti znanstveniki so mnenja, da je mogoče podaljšati življenje s pomočjo higijene, dijete, filozofije in drugih sredstev, ki preprečujejo prezgodnje oslabljenje telesa. Glavna stvar pa je boj znanosti proti boleznim, ki decimirajo človeški rod.

Dr. Variot, ki sam ni več mlad, pravi sedemdeset in osemdesetletnim ljudem:

— Za človeka, ki je kljub številnim oviram dosegel visoko starost, more biti podaljšanje življenja le omejeno. Vse žive stvari, živalske in rastlinske, imajo razvoj, v katerem je smrt neizogibna. Dolžina življenja je lahko jedna pri bolj robustnih plemenih, kjer pride postaranje bolj počasi in kjer je prehrana bolj aktivna in redna. Nekateri petdeset let stari ljudje so bolj izčrpali svoje telesne sile kot pa drugi, ki so stari sedemdeset let. Vsak posamezni človek postane star na svoj lastni način pri vsem tem igra dednost veliko ulogo. Ta ali oni organ izgubi svojo silo in posledica tega je, da trpe vsled tega polagoma tudi vsi ostali organi.

— Zdravniška znanost ni vsled tega seveda razorožena, — je izjavil učenjak nadalje. — Lahko se bori nekaj časa proti simptomom organičnega razkroja tega ali onega organa. Nobena medicina pa ne more uspešno napasti vzrokov takega razkrajanja.

Glede opičjih žlez ter njih premeščanja v človeško telo je rekel isti učenjak, da ni človeško telo nikak avtomobil, katerega lahko zapeljemo v garažo, če se nam skvari in ki zopet dobro teče, kakor hitro smo odstranili pokvarjeni del ter ga nadomestili z novim. Na znanstven način pa je pojasnil dr. Variot to zadevo tako-le:

— Kot smo dosedaj napredovali v znanosti fiziologije, je nemogoče nadomestiti en organ z drugim organom. Vsled tega je bedasto domnevati, da bi bilo mogoče na ta način podaljšati življenje ali obnoviti življenske sile. Naše zahteve v tem pogledu bi morale biti bolj zmerne. Življenje naj bi se skušalo podaljšati s pomočjo higijene, ki naj bi preprečila prezgodnjo ostarelost in razkroj bistveno važnih organov.

— Ena stvar je gotova, — je izjavil profesor Richet, — in sicer ta, da bi bilo mogoče podaljšati življenje, če bi mogli znižati in vzdržati na nizki točki telesno temperaturo, kajti na ta način bi zadržali proces kemičnega paljenja v telesu.

Ta znanstvenik pravi, da žive živali v polarnih morjih dalj časa kot pa iste vrste živali v bolj tropičnih vodah.

— Ali pa je mogoče izpremeniti organično temperaturo človeškega telesa? — vprašuje on. — Mislim, da ni mogoče in v vsakem slučaju bi kaj takega ne bilo zaželjivega, kajti to bi se moglo zgoditi le na tak način, da bi se omejilo telesno aktivnost.

IZ DNEVNIKA PREMOGARJA

Spisal Powers Hapgood, član U. M. W.

(Nadaljevanje)

Taki ljudje so motormani, zavirači, gonjači mul, polagalci tračnic in so znani kot kompanijski možje. Predstavljajo nekako dvajset odstotkov uslužbencev v rovih, kajti drugi so kopači premoga, katere imenujejo majnarje. Bil je uslužben kot polagalec tračnic ter je bil nekaj časa brez dela. Povedal mi je, da ni imel sicer nobene želje kopati premoga v tem rovu, da pa je moral storiti to, ke bi dugače izgubil svojo kompanijsko hišo. Ko sem ga vpašal glede razmer v rovu, se je nasmehnil ter enostavno rekel: "Well, ne bi ti rad pripovedoval o teh razmerah, dokler jih ne vidiš na lastne oči. Jutri pojdeš navzdol in videl boš, kakšne so."

Govorila sva nekoliko o umijah in povedal mi je, da je to sicer neumijski rov, da pa dela tukaj precej umijskih premogajev.

"Forman in tudi ostali vedo to," je rekel, "a se ne brigajo."

Nedelja, 7. avgusta.

Danes zjutraj sem šel na izprehod preko gričev severoiztočno od Johnstowna, in velik utis je napravila name kombinacija naravne lepote in velikanskega industrijalizma, katerega zapazi človek z višin. Johnstown leži deloma v dolini Conemaugh reke, ki teče od iztoka proti zapadu in deloma v dolini Stony Creek, ki teče v Conemaugh reko od juga. Vspričo visokih gričev delajo na človeka utis velikanske naprave Cambria Steel Company, sedaj del Midvale Steel and Ordnance Company, z veličino tehnične podjetnosti človeka. Dalje gori ob Conemaugh reki, na južni strani, se pričenjajo črni kupi odprtih ognjišč ter veliki dimniki sajastih peči s celim omrežjem cevi ter tečejo na razdaljo več blokov proti zapadu ob reki. Par blokov tračnic veže te Franklin naprave z nadaljno skupino poslopij in dimnikov in nato, po nadaljni črti tračnic, pridejo Cambria naprave na severni strani reke. Cela naprava, Franklin Works, Cambria Works ter naprave in železnica med tema so del Cambria Steel Company. K temu pridejo še rovi pri Franklin Works ter velik drift rov, ki teče več milj pod gričem na južno-zapadni strani mesta, odkoder prihajajo obložene kare s premogom preko mosta v središče Cambria naprav. Na kratko razdaljo po dolini navzgor, ki teče od Conemaugh v severoiztočno smer, so postavili par novih peči ter napravo za koks in stranske produkte in ravnokar so pogreznili šaft za nov premogovnik. Ta naprava je tudi del Cambria Steel Company. Krog vsega tega železa, jekla in cementa pa je človeški element, oni element, ki daje silo, brez katere bi ne mogla naprava poslovati. Vrsta za vrsto, skupina za skupino od vremena razlasanih, grdih hiš se steza v vse smeri, in med njimi, kot je vidno z griča, hodijo naokog postave možkih in žensk ali pa posedajo na hišnih pragih; otroci se igrajo na cestah.

V teku svojega izprehoda sem zadel na skupino mož, ki je sedela na vrhu nekega griča ter zrla na Franklin napravo ter poslopja in hiše Johnstowna. Ustavil sem se ter govoril z njimi nekaj časa. Povedali so mi številne stvari glede Cambria, kako mora vsakdo podpisati statement predno je sprejet v službo, da ni član nobene unije in da ne namerava postati član; kako dobivajo navadni delavci v jeklarskih napravah sedaj le po trideset centov na uro in da bo 16. tega meseca skrčena plača na 25 centov.

Povedali so tudi, kako cene ne padajo, pač pa v nekaterih slučajih celo naraščajo. Lep prostor za delo, ta Cambria.

Celo popoldne sem pisal dnevnik in konečno malo pred večerjo sem ga zaključil z soboto vred. Po večerji sem vzel karo v South Fork in od tam sem šel peš skoro v St. Michael, predno me je pobral neki avto mobil. Ko sem dospel v boarding-hišo, sem našel v svoje presenečenje in veselje, da bom sam spal v postelji, ker je moj prejšni tovariš odšel. Vsaj v tem oziru je bila ta boarding-hiša boljša kot one, v katerih sem živel ob Mesaba Iron Range in rudarskih taboriščih Montane in Colorada.

Ponedeljek, 8. avgusta.

Gospodinja je potrkala na moja vrata danes zjutraj ob polšestih in par minut pozneje sem bil v svoji delavski obleki ter zavžil v kuhinji zajtrk, obstoječ iz praženih jaje, krompirja in kave. Štiri ali pet nadaljnih mož je bilo v svojih delavskih oblekah in govorili so o tem kar so doživeli prejšni dan, na edini dan v tednu, ko žive v dnevni luči ter na zemeljski površini.

Malo po šesti uri sem stal v vrsti s številnimi drugimi pri majhni dobavni koči v bližini vhoda v rov. Tam sem si nabavil lopato ter nove vrste kramp kot ga rabijo tukaj. Imenuje se patentiran kramp ter obstaja iz glave z rogovoma na obeh straneh, kojih eden "paše" v ročaj krampa. Še nikdar preje nisem videl takega krampa, a skoro vsi premogarji ga rabijo v tem rovu za izpodkopavanje pemoga. Ta kramp je zelo priličen, kajti če ga hoče človek nabrusiti mu ni treba prinesti iz rova drugega kot majhne zobe, katere vzame z enega dela krampa.

Malo pred polsedmo uro sem splezal na oder šafta ter čakal, da pridem na vrsto, ko me spuste navzdol. Kmalu nas je skupina desetih stopila v gajbico, naše male svetilke so zablestele na čepicah in par sekund pozneje smo planili navzdol v temo in mokroto na vznožje šafta, 706 čevljev. Ko smo dospeli do tal, so se ostali moji tovariši napotili proti svojim prostorom, a jaz sam sem moral čakati skoraj do sedmih, da dobim svoje orodje. Premogarji ne smejo nositi orodja seboj v vspenjači, temveč ga morajo pustiti na vrhu šafta. Orodje pošljejo navzdol potem, ko je prišel na dno rova zadnji premogar.

Izbrali smo svoje orodje iz kare, ki je prišla navzdol z zadnjim premogarjem in odšli naprej po hodniku, do urada rovskega formana. Tam smo sedli na tla v majhni predsobi ter čakali, da nam določijo prostore. V notranji sobi je zrlo pet mož, z varnostnimi svetilkami v rokah, na velik obris rova ter razpravljalo o problemih dneva.

Pa minut pozneje je prišel k nam, ki smo stali zunaj, veliki bos, v spremstvu svojih pomočnikov.

"Kaj naj storim z vsemi temi?" je vprašal ter se zarežal naglas. "Mislim, da smo jih imeli že dosti."

Njegovi pomočniki so pričeli govoriti in razpravljati glede probema, kam naj nas postavijo. Vsa znamenja so kazala, da jim je bilo težko rešiti to vprašanje. Konečno pa je eden njih, katerega so ostali imenovali "Shorty", dvignil svojo varnostno svetilko s tal ter povedal nekemu drugemu možu in meni, naj mu sledita. Šli smo nekaj časa naprej po glavnem hodniku rova, pod zelo nizko streho ali nizkim stropom, ki nas je prisilil, da smo se sklanjali ter dospeli konečno do Three Right Dip. Vlak praznih kar je prišel mimo nas, in pomožni forman je zaklical motormanu, naj ustavi vlak. Splezali smo v prazno karo, in vlak nas je povedel na daljšo razdaljo naprej po rovu. Ustavili smo se, ko smo prišli v Three Right Dip ter sedli na tla v majhnem prostoru, izsekanem v rebra rova. Tam se je vršila nadaljna razprava med nekaterimi pomožnimi formani, kam naj nas postavijo in konečno so povedali meni, naj grem naprej, dokler ne bom prišel v Seven Right in od tam v prostor sedemnajst.

To sem storil ter prišel v prostor številka 17 ravno v času, ko je kratek, a širokopleč premogar potisnil prazno karo na križišče tračnice. To je bil James Thompson, moj partner v prostoru 17, zelo energičen in prijeten dečko, star od pet in dvajset do trideset let.

"Well, mislim, da bi bilo boljše, če potisneva to prazno noter ter jo naloživa," je rekel, potem ko sva vprašala drug drugega, odkod prihajava in kje sva delala prej. — "Motor bo kmalu prišel in spraviti morava te prazne kare s poti."

Nato se je pričelo potiskanje, ki je vzelo precej najinega časa in moči. Pritisnila sva svoja hrbta k kari ter jo pričela riniti, dokler se ni pričela premikati, nakar sva se obrnila ter jo potiskala naprej z rokami. Ko sva šla tako proti "face" ali licu premoga, je postajal strop vedno nižji in nižji, dokler ni bilo več kot približno šest inčev med vrhom kare in stropom.

(Nadaljevanje v soboto dne 18. nov.)

STRAHOTE VOJNE

DOLI Z OROŽJEM

Slavno pisateljsko delo.

Cena 50 centov.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
82 Cortlandt Street — New York

Kašubi – Slovinci.

Odlomek Slovanstva prehaja — kam? Ne v Slovanstvo vobče, zakaj to je ali nepotrebno ali nemogoče, ampak v sosednji večji slovanski narod.

To so Kašubi, ki se na nekaterih krajih imenujejo Slovince.

Malo Jugoslovenov je videlo kašubski svet. Če je pred vojno ali med vojno kdo tudi potoval z železnico tam skozi, je mislil da ni le v Nemčiji, ampak tudi na nemški zemlji.

Kašubski kraji so zapadno od Gdanska; nekaj Kašubov je tudi na ozemlju tega svobodnega mesta in na vzhodnem Pruskem. — Kašubov kot naroda dandanes ni, eksistira le kašubščina kot poljsko podnarečje. Sicer se o tem akademski diskutira, ali te razprave nimajo praktičnega pomena, že zato ne, ker se Kašubi sami smatrajo za Poljake; še ko so bili do prevrata v Nemčiji, so to svoje mišljenje kazali v tem, da so volili vedno poljske kandidate.

Kašubov je kakih 200.000; mnogo jih je v Ameriki. Bogatinov med njimi ni; delavci so ali mali posestniki, ob morju in ob kabuških jezerih so ribiči. Najbogatejši kraj je okoli mesta Pucka.

Prvi so ime "Kašub" rabili knezi stetinski; potem se je ime umikalo, kakor se je svet proti vzhodu ponemčeval, proti Gdansku. Ko je nemški viteški red osvojil Gdansk, so prišli pod njegovo gospodstvo tudi Kašubi ter bili fizično in duševno pustoše ni. Leta 1466. je nad zemljo zavladala Poljska, a leta 1772. Pruska. — Pruska je želela potrebovala, da zveže svoj Kraljevec z Berlinom; da bi si jo zasigurala, jo je germanizirala; uprava in šola sta bili popolnoma nemški; Kašubi sami so le doma govorili kašubski. Poleg preprostega ljudstva pa se je držala tudi inteligencija, a samo v južnih krajih, ter se je vežala s Poljaki.

Prvi, ki je začel buditi kašubsko zavest je bil zdravnik dr. Florijan Cejnowa, sin kovača iz Pucka (v prvi polovici 19. stoletja); nadaljeval je njegovo delo šele pred svetovno vojno zdravnik dr. Majkowski; organ tega mladokašubskega gibanja je mesečnik "Gryi", ki izhaja od lani v Košterinu.

Na kašubski šolah, ki so prej bile nemške, se zdaj poučuje poljski. (Po "Českem Slovu".) Tako prehaja kašubski odlomek in ostanek nekdanjih polabskih Slovanov v prirodno celoto v Poljstvom in je s tem rešen za sebe in za celotno Slovanstvo.

Nemci so se seveda vedno trudili dokazati, da so Kašubi poseben "narod", posebna "individualnost". Kašubi hvala Bogu v to niso hoteli verjeti.

Čudno postopanje litijskega okr. glavarstva.

S Krke poročajo: Tukaj se je ustanovilo izobraževalno društvo, ki prireja v večji sobi na podstrešju šolskega poslopja igre. K igram zahaja vse, mlado in staro. To pa ni po volji krškemu župniku, ki je hotel šolsko podstrešje porabiti za Marijino družbo. Zato je vložil na okrajno glavarstvo v Litiji pritožbo, češ, da ta soba ne odgovarja vsem policijskim predpisom modernih gledališč. Okrajno glavarstvo je pritožbi ugodilo ter prepovedalo nadaljno uprizarjanje iger, ker je baje nevarnost ogenja velika in ker nima soba zadosti izhodov. Nam je znano dosti primerov ravno iz litijskega okraja, ko prirejajo klerikalna društva na skednjih pri petrolejkah svoje predstave, pa okrajnemu glavarstvu niti na um ni padlo, katero od teh prireditev prepovedati. Odkod in zakaj na Krki dvojna mera? Morda bo vedel kdo kaj pripomniti. Dolžnost uradov je, da izobraževalno delo kolikor mogoče podpirajo, ne pa da delajo nepotrebne sitnosti in stroške.

Jejte in shujšajte

To je stara fraza, obrnjena narobe, toda moderne metode za odpravo maščobe so omogočile ta izrek.

Če ste preveč debeli ter se nočete telesno vežbati; če radi jeste, pa kljub temu hočete shujšati za par funtov, storite to: pojdite k svojemu lekarnarju (ali pa pišite na Marmola Company, 4612 Woodward Ave., Detroit, Mich.) ter mu dajte (ali pošljite) en dolar. Za to zmerno svoto vam bo lekarnar pokazal pot, da se izpolne vaša želja po lepi sloki, suhi postavi. Dal vam bo zavoj Marmola Predpisanih Tablet (Marmola Prescription Tablets) sestavljenih po Marmola Predpisu. Eno morate vzeti po vsaki jedi in pred počitkom, da boste pričeli izgubljati maščobo stalno in lahko. Potem se zdravite do zaželjive teže. Marmola Predpisne Tablete (Marmola Prescription Tablets so neškodljive ter dobre za splošno zdravje. Ni vam treba stradanja in vežbanja. Jejte kar se vam ljubi, vežbajo naj se atleti, toda vzemite malo tableto s zaupanjem. Brez dvoma bo preobilo meso hitro izginilo, vi boste pa ostali svoj naraven jaz, lepo pokrit s trdim mesam in sloki-mi oblikami.

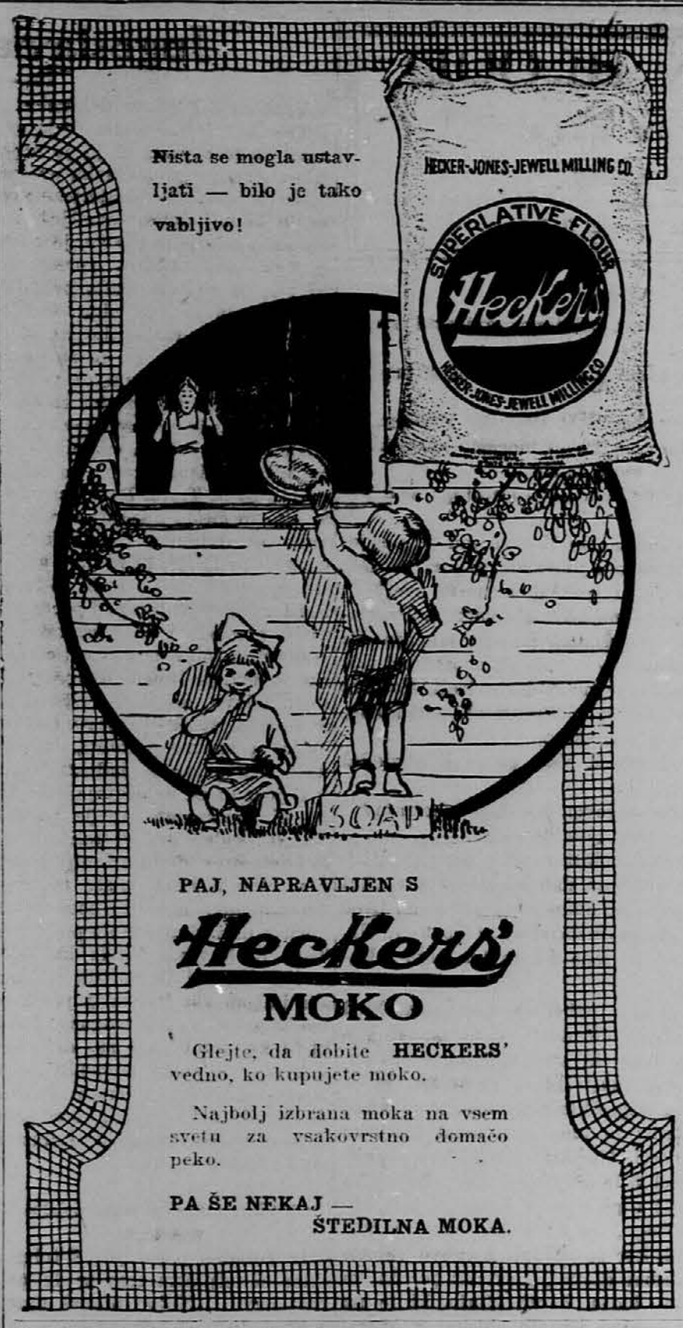

PAJ, NAPRAVLJEN S

Heckers' MOKO

Glejte, da dobite HECKERS' vedno, ko kupujete moko.

Najbolj izbrana moka na vsem svetu za vsakovrstno domačo peko.

PA ŠE NEKAJ — ŠTEDILNA MOKA.

Kje je FRANK PLAVEC? Doma je iz vasi Repče, fara Trebnje. Prosim cenjene rojake, če kdo kaj ve, da mi poroča, ali naj se pa sam javi svoji materi, ki željno pričakuje kakšno poročilo o njem. — Joseph Plavinshek, R. F. D. 4, Bozeman, Mont.

Ako želite dobiti

sorodnike ali znance iz stare domovine,

pišite nam prej za pojasnila, ker število priseljencev je omejeno.

FRANK SAKSER STATE BANK,
32 Cortlandt St., New York, N. Y.

†

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Z žalostnim srcem naznanjamo vsem znancem in prijateljem, da nam je kruta smrt vzela našo ljubečo in nepozabno hčerko

AMALIJO FRENK

v nežni starosti 7 let. Umrla je 5. novembra v St. Marget bolnišnici. Podlegla je operaciji v grlu. Pogreb se je vršil 7. nov. na St. Mary pokopališče.

Zahvaljujemo se botri in botru Annie in Bernard Frenku za krasni venec, Mary in John Smrdelu, Miss Mimi Jevnikarjevi ter vsem drugim, ki so podarili evetlice, posebno šolski mladini iz Sunny Side School. Nadalje se zahvaljujemo vsem onim, ki so pokojno obiskali na domu žalujočih staršev. Lepa hvala tudi družini Frank Frenk iz Broughtona, Pa., in vsem drugim, ki so se udeležili pogreba v obilnem številu.

Spavaj mirno, nam nepozabljena, in naj ti bo lahka ameriška zemlja!

Žalujoči ostali:
John in Victoria Frenk, starši.
John, brat.
Mary in Victoria, sestri.
Joseph Frenk in Frank Gašperšič, strica.
Pittsburgh, Pa., 12. nov. 1922.
5105 Celadine Street.
(15-16—11)

ADVERTISE IN "GLAS NARODA".

†

NAZNANILO.

V Canonsburgu, Pa., se je smrtno ponesrečil rojak

JOE SENIČAR

in sicer na železniškem tiru v kraju Down Town. Star je bil 33 let in zapušča tu svojega očeta, v starem kraju pa mater in tri brate. Pravi vzrok ponesrečbe še zdaj ni znan. Rahla naj mu bo ameriška zemljica. (16-18—11)

Brezplačno onim, ki trpe vsled mrzlice in naduhe.

Brezplačna poskušnja metode, katero more vsak rabiti brez neprilike in izgube časa

Imamo način, kako kontrolirati naduho in če mo, da poskusite na naš račun. Nič ne de, ako je to že dolga bolezen, ali pa se je pojavila še-le pred kratkim, ako je senena mrzlica ali pa kronična naduha, naročiti morate brezplačno poskušnjo našega načina. Na to se ne gleda, v kaki klimi živite, ne gleda se na vašo starost ali opravilo, ako vas muči naduha ali mrzlica, naš način vas bo takoj pomagal.

Posebno želimo poslati onim, ki se nahajajo navidez v obupnem stanju, kjer niso pomagala vsakovrstna vdihavanja, brizganja, zdravila opija, dimi, "patentirano kajenje" itd., želimo pokazati vsakomur, da je ta novi način določen, da vstavi vsako težko dihanje, vse hropenje in vse strašne napade takoj.

Ta brezplačna ponudba je prevažna, da bi jo zanemarili. Pišite sedaj ter jo takoj pričnite. Ne pošljite denarja. Pošljite kupon čanes. Niti poštnine ne plačate.

BREZPLAČNI POSKUSNI KUPON.
FRONTIER ASTHMA CO., Room 160Y
Niagara and Hudson Sts., Buffalo, N. Y.
Pošljite brezplačno poskušnjo v dlaga načina:
.....
.....
.....

Suho grozdje in drugi sadeži.

Cipar, najboljše grozdje, zelo debele jagode, baksa 25 funtov.... $4.10
Muškatel, sladke, debele jagode baksa 50 funtov $6.00
Fige v krancelnih, zelo lepe, baksa 110 funtov $12.10
Drinjeve jagode, vreča 132 funtov $8.50
Češplje, zelo debele, baksa 25 funtov $4.00
Češplje drobne, baksa 25 funtov $3.00

K naročilu priložite Money Order.

MATH. PEZDIR
Box 722, City Hall Sta.
New York, N. Y.

Praktični Računar

Priročna žepna knjižica, ki ima vse kar je v kupčiji potrebno, že natančno izračunjeno, kakor tudi za izračunjenje obresti.

Knjižica je trdo vezana, stane
75c

SLOVENIC PUBLISHING CO.
82 Cortlandt Street : New York

3503 IZTISOV je bilo prodanih z današnjem dnem.

Zavedajoč se izborne kakovosti izbrane vsebine Slovenskega-Amerikanskega Koledarja smo letos tiskali 2000 iztisov več kot prejšnje leto.

K bogati vsebini koledarja so prispevali: A. J. Terbovec, dr. Grahek, M. Pogorelc, F. Oklašen in drugi.

Večji in boljši koledar za isto ceno kot lansko leto.

Cena za Ameriko in Jugoslavijo
40c

SLOVENIC PUBLISHING CO.
82 Cortlandt Street New York

KAPITAN BLOOD

NJEGOVA ODISEJA.

Spisal Rafael Sabatini.

Za "Glas Naroda" prevel G. P.

49 (Nadaljevanje.)

Odgovoril je Yberville ter pri tem očividno zaničeval svojega rojaka:

— To kaže, da se nas španski admiral še vedno boji, kljub pasti, v katero nas je zajel.

— Mogoče le raditega, ker ne pozna naše resnične slabosti, — se je glasil odločni odgovor. — Na vsak način moramo sprejeti te pogoje. Nikake izbire nimamo. To je moje mnenje.

— Moje pa ni, — je rekel kapitan Blood. — Raditega sem pogoje odklonil.

— Odklonil! — je vzkliknil Cahusac in lice se mu je pordečilo. Mrmranje mož, ki so stali za njim mu je dajalo pogum. — Odklonili ste? Odklonili ste že, — na da bi vprašali mene za svet?

— Vaše nesoglašanje bi ne moglo ničesar izpremeniti. Preglašeni bi bili, kajti Hagthorpe je bil popolnoma mojega mnenja. Če se pa hočete vi, — je nadaljeval mirno, — in vaši francoski pristaši poslužiti španskih pogojev, vas nikakor ne bomo ovirali. Pošljite enega svojih jetnikov, da javi to admiralu. Prepričali ste lahko, da bo Don Miguel z veseljem sprejel vaš sklep.

Cahusac je zrl nanj molče za trenutek. Nato pa se je obvladal ter vprašal z drhtečim glasom:

— Povejte mi natančno, kakšen odgovor ste dali admiralu?

Smehljaj je razžaril lice in oči kapitana Blooda.

— Odgovoril sem mu, da moramo dobiti v teku štiri in dvajsetih ur njegovo besedo, da bo odrinil na morje, da bo prenehal zastavljati nam pot ter zahteval obenem odkupnino petdeset tisoč zlatnikov za Maracaybo, kajti v nasprotnem slučaju bomo razdejali ter izpremenili v prah in pepel to lepo mesto ter nato odjadrali ter uničili njegovo brodovje.

Na to nesramnost ni vedel Cahusac nobenega odgovora. Med angleškim razbojniki na trgu pa jih je bilo dosti, ki so uživali pogumni humor zajetega, ujetega v past, ki stavlja pogoje onemu, ki ga je ujel. Pričeli so se krohotati, kajti bluff je orožje, ki je drago vsakemu pustoloveu. Vzgledu angleških pustolovcev so kmalu sledili tudi njih francoski tovariši in kmalu je ostal Cahusac osamljen v svoji srboriti trmoglavosti. Umaknil se je, ves poparjen. Utehe ni osvete mu je prinesel šele naslednji dan. Ta uteha je prišla v obliki sla od Don Miguela s pismom, v katerem je španski admiral slovesno prisegel pri Bogu, da bo sedaj čakal pirate pri ustju lagune in da jih bo uničil, ker so zavrgli njegovo velikodušno ponudbo, da se udajo z vojnimi častmi. Dostavil je, da bo kmalu dobil ojačenja v obliki pete ladje, Santo Ninjo, ki je na poti iz Guayra, nakar bo prišel v laguno ter jih obiskal v Maracaybo, če bodo zavlekli svoje odpotovanje.

Tedaj pa je izgubil kapitan Blood svojo dobro voljo.

— Pustite me pri miru, — je nahrulil Cahusaca, ki je zopet prišel k njemu. — Sporočite Don Miguelu, da ste odpadli od mene. Dal vam bom varnostno spremstvo. Vzemite eno majhnih jadernic, spravite svoje ljudi na krov, odrinite na morje in hudič z vami.

Cahusac bi bil gotovo sprejel ta predlog, če bi bili njegovi ljudje soglasni glede tega. V teh ljudeh pa se je vršil boj med pohlepnostjo in strahom. Če odidejo, morajo pustiti svoj delež pri plenu, ki je bil precejšen, kajti zajeli so dosti sužnjev in drugih jetnikov. Če bi storili to ter bi se pozneje kapitanu Bloodu posrečilo izmotati se iz zanjke, — poznali so namreč njegovo iznajdljivost in stvar se jim vsled tega ni zdela nemogoča, — se bo on polastil vsega, kar bodo oni pustili za seboj. Taka možnost je bila zanje preveč. Kljub vsemu, kar je mogel reči Cahusac, so konečno sklenili, da se hočejo udati, ne Don Miguelu, temveč Peter Bloodu. Izjavili si, da so se lotili podjetja z njim in da bodo prišli iz njega z njim ali pa sploh ne. To je bilo sporočilo, katero je dobil Blood od njih še istega večera in sicer iz mrkih ust Cahusaca samega.

Blood je z veseljem sprejel to sporočilo ter povabil Bretonca, naj sede ter se pridruži vojnemu svetu, ki je ravno razpravljal o sredstvih, katerih naj se poslužijo. Ta svet se je sestal na prostornem patio ali dvorišču governerjeve hiše, katero je reserviral kapitan Blood zase. Velik vodomet sredi patija je šumel ter širil hlad. Oranžna drevesa so rasla na obeh straneh patija in tihi, večerni zrak je bil poln njih vonja. Hiša je bila zidana v slogu, katerega so prinesli Mavri s seboj iz Afrike in ki je prišel s Španci tudi v Novi svet.

Na tem patiju je vojni svet, obstoječ iz šestih mož, razpravljal pozno v noč o načrtu za akcijo, katerega je bil predložil kapitan Blood.

Veliko jezero Maracaybo s sladko vodo, ki prihaja iz večjega števila rek, je dolgo nekako sto in dvajset milj po dolgem ter skoro prav tako široko, kjer je najširše. Kot smo že rekli, ima obliko velike steklenice z vratom proti morju, pri Maracaybo.

Za tem vratom se zopet razširi in tam zastavljata dve dolgi, ozki progi zemlje, znani kot otoka Vigilias in Paloma, kanal, ker stopita povprek. Edini izhod na morje za ladje količkaj večjega obsega in večje globine leži v ozkem prehodu skozi ta dva otoka. Otok Palomas, ki je dolg nekako deset milj, je nedostopen za pol milje na katerokoli stran z izjemo iztočnega konca, kjer stoji masivni fort, ki popolnoma obvladuje ožino, vodečo na morje. Ko je prišel Blood v ožino, je našel ta fort popolnoma zapuščen. V širši vodi med tem izhodom in otokoma, so bile sredi kanala zasidrane štiri španske bojne ladje.

Admiralova zastavna ladja Encarnacion, katero že poznamo, je bila mogočna galeja, ki je imela osem in štirideset velikih topov in osem majhnih. Naslednja glede velikosti je bila ladja Salvador, ki je imela šest in trideset topov. Ostali dve, Infanta in San Felipe, čeprav manjši, sta bili še vedno upoštevanja vredni, ker sta imeli po dvajset topov in po sto in petdeset mož na krovu.

To je bilo brodovje, skozi katero je hotel priti kapitan Blood s svojo Arabello, ki je imela štirideset topov, Elizabetho, z šest in dvajsetimi topovi ter dvema manjšima jadernicama, kateri je bil zajel pri Gibraltar. Imel je še nekako štiristo mož iz skupnega števila približno petstotih, s katerimi je bil odplul s Tortuge. Tem nasproti pa je stalo tisoč Špancev v treh bojnih ladjah.

Načrt akcije, katerega je bil predložil kapitan Blood temu svetu, je bil obupen in Cahusac je to takoj izjavil.

— Res je, — je pritrdil kapitan Blood, — a jaz sem izvršil še bolj obupne stvari. — Pričel je mirno vleči pipo, nabasano s slavnim Sacerdotes tobakom, radi katerega je slovel Gibraltar. — Še več pa je vredno, da so se mi posrečile. Pogumnim pomaga sreča, so rekli stari Rimljani. Dobro so poznali svet.

(Dalje prihodnjič.)

Jugoslavia irredenta.

Vprašanje Fordove delavnice.

Tržaški "Il Lavoratore" je prinesel sledečo vest, ki jo je objavila Osrednja gospodarska uradna agencija splošne industrijske zveze, in ki kaj dobro osvetljuje zakulisno snovanje in porivanje v tem za Trst tako važnem vprašanju: Ni res, da bi bila vlada privolila v to, da bi se svobodno ozemlje tržaške luke raztegnilo na stari Lloydov arsenal, da bi se na ta način omogočilo Fordu, da postavi tam delavnico za sestavo in končno izdelovanje avtomobilov. Vprašanje se proučuje in mi želimo, da ne bi bilo rešeno ugodno za zahteve Forda in Trsta. Razumemo, da bi bilo to mesto z veseljem videlo, kako se dvigne v prosti luki ogromno podjetje, ki bi dalo sto in sto delavcem dela. Toda če bi se Ford vrinil v Italijo pod prednostnimi pogoji, bi to predstavljalo resno nevarnost za vso avtomobilsko industrijo Italije. Res je, da je Ford izjavil, da bi v Trstu delal le za izvoz svojih strojev v Orient. Toda ne smemo pozabiti, da tudi naša avtomobilska industrija sili v Orient in da se urejujejo na to, da bi proizvajale stroje poceni. Naj le pride Ford v Italijo, toda naj dela brez prednosti in pod enakimi pogoji kakor naše tvornice avtomobilov, in tedaj bodo te v božjem imenu, prenašale posledice. Toda, da bi vlada hotela dati koncesije, da eni najboljših italjanskih italjanskih industrij preskrbi konkurenco, to ni mogoče. Delo ki bi ga dobilo par sto delavcev v Trstu, bi znalo pomeniti brezposelnost tisočev v Trstu, Milanu in drugih industrijskih središčih, in končno bi italjanski industrijalci izgubili — Trst.

Vedno stara pesem: šolska mizerija.

Iz Tolmina poročajo: S tolminskim učiteljiščem smo se že večkrat bavili. Nikoli ni naš narod priznal tega učnega zavoda kot svoj ideal. Poleg razloga, da spada učni zavod tako velikega pomena, kakor je učiteljišče, ki ima služiti eni celi pokrajini, v središče te pokrajine, torej v Trst ali pa vsaj v Gorico, nikakor pa ne v kak kot te pokrajine, ima Tolmin še druge nedostatke: Porušen je po vojni, primanjkaje stanovanj za dijaštvo in prostorov v učne svrhe, ima zelo slabe komunikacijske zveze in ne nudi dijaštvu niti najmanjše prilike za izvenšolsko izobrazbo, ker kot provincijalni trg nima nikakih prosvetnih, umetniških in znanstvenih ustanov, nima tehniških in gospodarskih podjetij, nima listov, nima knjigarne, ni prikladen za športno delovanje, sploh nima ničesar, s čim se moderni dijak mora seznaniti in baviti že za časa dijaških let in posebno dijak, ki je namenjen, da bo v svojem poznejšem poklicu vzgojitelj naroda. Poleg vseh teh velikih hib je kakovost učnega zavoda in učenja na njem taka, da te šole res ne moremo smatrati za svoj ideal. Kljub vsemu temu in kljub nenavadno visokim stroškom so naši stariši pošiljali svoje otroke na omenjeno učiteljišče, ker je bilo in je pač edino, ki ga imamo. Letos pa prihaja k vsem mogočim hibam, ki ga ima ta zavod, še nov, hud nedostatek: Začeli so dijake in dijakinje, ki so se hoteli vpisati na zavod, odklanjati, češ, da ni prostora. To se ne bi smelo dogajati. Učni zavod ima seveda svoje meje toliko glede prostora, kolikor glede učnih moči. Toda kaj pa dela vlada? Vlada bi morala koj poseči vmes in skrbeti za to, da dobi ukaželjna mladina priliko, da se izobrazi. Naj dosežejo z razširjenjem že obstoječega zavoda, z ustanovitvijo paralelk ali z osnovanjem novega zavoda, to je na vse zadnje vseeno. Toda dijake kar pošiljati domov, kakor neljube berače, to ne gre. Ne gre to posebno pri dijakih, ki imajo postati učitelji in ki bodo pomagali vladarjem v Trstu in Rimu, da končno odejstvijo svojo znano dobro voljo, s katero bi nam hoteli dati ljudske šole, kar jim sedaj ni mogoče le radi pomanjkanja učnih moči. Vdano smo čakali, da nam nove učne moči zrastejo, čakamo že 4 leta, zdaj pa pričakujemo od vlade, da bo storila vse, da te učne moči dobimo. Zato je treba napraviti mesto za naše dijake, da se bodo lahko učili.

Osel je brcnil otroka.

Boris Vuk iz Mirna, 3 leta star, je dobil hudo brco od osla.

Grozna nesreča

se je zgodila v Gorenji Vrtojbi, kjer popravljajo neko hišo. Pri tem delu sta bila zaposlena zidarja Turel in Nanut, malto pa jima je nosila Emilija Cijan po lojtrah. Ko jima je nekoč primesla malto, se je priprava, na kateri sta stala zidarja, podrla in padli so vsi trije v globino petih metrov. Zidarjema se ni zgodilo nič hudega. Tem hujše pa je bilo za Cijanovo, ki je zadela z glavo ob kamen tako nesrečno, da si je prebila lobanjo. V težkem stanju so jo prepeljali v Gorico v bolnišnico.

Poizkušen samomor.

32letni natakar Virgilj Besednjak se je zastrupil v svojem stanovanju v Trstu z octovo kislino. Prepeljali so ga v težkem stanju v mestno bolnico. Vzrok poskušenega samomora ni znan.

Ponesrečena učiteljica.

Gdč Valerija Mervic, stara 32 let, doma iz Dolenje, zdaj učiteljica v Trebuši, se je peljala na dvokolesu in padla tako nesrečno, da se je pobila po telesu in si zlomila levo roko. Prepeljali so jo k usmiljenim bratom v Gorici.

Padel je pri delu

Zidar Peter Lipica, star 23 let, doma s Kala, ki je bil zaposlen pri zidarskem delu blizu Gorice, je padel pri svojem delu v globino 10 metrov in na mestu obležal težko poškodovan. Delavci se mu takoj priskočili na pomoč. Prepeljali so ga v Gorico v bolnišnico.

S kolesa je padel

25letni Edvard Delič, stanujoč na Proseku. Pri tem si je pretresel možgane. Prepeljali so ga v tržaško mestno bolnišnico.

Vinski duhovi.

Delavec Ivan Ceglar, stanujoč v Rocolu, je pogledal v nedeljo preglobоko v kozarec, kar je imelo za posledico, da je postal zelo zgovoren z nekim možakarjem, ki je bil močno vinjen. Moža sta se dalj časa pogovarjala o vsakdanjih zadevah, pozneje sta se pa začela kar na lepem prepirati radi neke malenkosti. Stvar se je končala s tem, da jih je dobil Ceglar s ključem po glavi. Prvo pomoč je dobil na rešilni postaji.

Nesreča pri žaganju.

Že večkrat se je poročalo o podobnih nesrečah. Isto se je zgodilo tudi nekemu mizarju mladeniču, doma iz Moše, ki je delal v žagarni istotam. Pri delu je pritaknil svojo levo roko preblizu cirkularne žage, da mu je užagala prste lve roke. Prepeljali so ga v bolnišnico v Gorico.

Poskušen samomor v Bošketu.

V mestno bolnišnico so prepeljali v nevarnem stanju Avrelijo Klun, staro 25 let, stanujočo v Trstu. Našli so jo zastrupljeno v Bošketu. Vzroki poskušenega samomora niso znani.

Vlom v stanovanje; tat prijet.

Karl Fulan je zaprl zvečer svoje stanovanje v Trstu in šel nato na sprehod. Ko se je dve uri pozneje vrnil, je ugotovil, da so med tem časom vdrli tatovi v stanovanje in odnesli ženski kožuh, zlato verižico in en diamant, vse skupaj v vrednosti nad 2000 lir. Tatvino je naznanil na policijskem komisarijatu. Drugi dan zjutraj je prišel na njegov dom neki brigadir, ki je preiskal vse kote in kraje ter našel dleto, kakršno rabijo kotlarji, in listič z imenom Sandri. Vprašal je Furlana, če pozna kako osebo, ki se tako imenuje. Furlanu je po dolgem premišljevanju prišlo na misel, da se imenuje vratarica Sandri. Brigadir je šel k vratarici. Medtem, ko jo je zasliševal glede tatvine, je zagledal na zidu v okvirju nekoliko slik. Na neki sliki je bil naslikan mladenič, ki se je zdel brigadirju dobro znan. Vprašal je vratarico po njem in ona mu je odgovorila, da je to njen sin, ki se imenuje Bruno in je po poklicu kotlar v Lloydovi ladjedelnici. Brigadir je šel tja, pokazal vodji delavnice, kjer je delal Sandri, dleto in ga vprašal, če pozna to orodje. Vodja ga je ob prvem pogledu spoznal: dleto je bilo ukradeno iz delavnice. Te in še mnoge druge okolnosti so jasno pričale, da se je Sandri udeležil tatvine. Spravili so ga pod ključ. Ukradeno blago niso našli.

32

BREZPLAČNO

Pošljemo mi našo slovensko patentno kašipotno knjižico. Pišite ponjo danes v slovenskem jeziku.

IME A. M. WILSON JE ZNANO 32 LET.

V slučajih patentiranja iznajdb in prodaje patentov pišite na zanesljive patentne odvetnike samo v Washington ter naslovite

A. M. WILSON, Inc.

320 Victor Bldg., Washington, D. C.

Vlomilci v Gorici

Svedrovci so vlomili v blagajno finančne agencije na severnem kolodvoru in odnesli 150 lir. Pri tem pa so imeli smolo, da niso našli 75,000 lir, ki so se nahajale v drugem oddelku blagajne.

POTREBUJEMO

po 20 mož za vsako od treh kamp za enega brusača. Plača po $3.70 ali nekaj več, brusaču pa po dogovoru — C. R. B. & L. Co., Box 73, Camden on Gauley, W. Va.

(15-17—11)

POTREBUJEM

50 mož za delati drva. Dober gozd. Plača $1.90 do $2.00. Lahko se ima svojega boardingbossa ali pa si sami kuhajo. Pišite na: Mike Viola, 40 Robert St., Bradford, Pa.

(16-17—11)

NAZNANILO.

Vsem slovenskim materam v Brooklynu, New York, naznanjam, da sem prva slovenska izkušena babica. — Mrs. B. Juray, 103 Melrose St., Brooklyn, N. Y. — Telefon: Stagg 6697.

NAZNANILO IN PRIPOROČILO.

Cenjenim naročnikom "Glasa Naroda" v državi Ohio naznanjamo, da jih bo obiskal naš potovalni zastopnik

Mr. ANTON SIMČIČ,

kateri je pooblaščen nabirati naročnino za naš list, zatoraj prosimo rojake, da mu bodo kolikor mogoče naklonjeni.

Slovenic Publishing Co

Vaši sorodniki, prijatelji in znanci v starem kraju

kupijo vožnji listek za pot v Ameriko najugodneje z ameriškimi lolarji. Proti predložitvi potrjenega potnega lista za v Ameriko mi lahko izplačamo ameriški denar pri Jadranski banki v Ljubljani in v Zagrebu, toda znesek za posameznega odraslega potnika ne sme presegati 3000 franc. frankov, to je protivrednost od približno $200.

V Italiji in zasedenem ozemlju pa lahko izplačamo brez izjeme vsakemu poljubne zneske v ameriških dolarjih.

Pristojbina za izplačila do $10 po 50¢, za izplačila od $10.— do $50.— po $1.—, za izplačila, ki presegajo znesek $50.— po 2 centa od vsakega dolarja ali po $2.— od sto.

Frank Sakser Stat Bank,
82 Cortlandt St., New York, N. Y

Domača zdravila.

Začimbe in zeliščna zdravila, katera priporoča mgre. Kneipp v knjigi "DOMAČI ZDRAVNIK" imam vedno v zalogi.

Pišite po brezplačni cenik, v katerem je nakratko popisana vsaka rastlina za kaj se rabi.

M. & TH. PEZDIR
Box 772, City Hall Sta.
New York, N. Y.

RAVNOKAR JE IZŠLA

NAJVEČJA ARABSKA SANJSKA KNJIGA

Najnovejša ilustrovana izdaja

Vsebuje 308 strani.

Cena s poštnino $2.—

SLOVENIC PUBLISHING CO.
82 Cortlandt Street,
New York City, N. Y.

Kretanje parnikov - Shipping News

18 novembra:
Antonia, Cherbourg.

21 novembra:
Berengaria, Cherbourg.
Volendam, Boulogne.

22 novembra:
Hannover, Bremen.
Paris, Havre.

25. novembra:
Majestic, Cherbourg: Scythia, Dubrovnik in Trst.

28 novembra:
Georg Washington, Bremen.
Mauretania, Cherbourg.

29 novembra:
Saxonia, Cherbourg in Hamburg.

2 decembra:
La Savoie, Havre; Noordam, Boulogne.
Olympic, Cherbourg.

4. decembra:
Aquitania, Cherbourg.

5 decembra:
Taormina, Genoa.
President Wilson, Trst.

6 decembra:
York, Bremen.
Tuscania, Dubrovnik in Trst.

9 decembra:
Homeric, Cherbourg; Rotterdam, Boulogne; America, Genoa.

11 decembra:
Roussillon, Havre.

12 decembra:
Berengaria, Cherbourg.

13 decembra:
Paris, Havre.

16 decembra:
Majestic, Cherbourg.

18 decembra:
Mauretania, Cherbourg.

20 decembra:
Seydlitz, Bremen.

21 decembra:
Antonia, Cherbourg in Hamburg.

23 decembra:
Ryndam, Boulogne.

28 decembra:
Colombo, Genoa.

30 decembra:
La Savoie, Havre; Olympic, Cherbourg.

2 januarja:
Berengaria, Cherbourg.

11 januarja:
Argentina, Trst.

Kje je moj strnič FRANK PROSEN, podomače Kušič iz Trpčan pri Ilirski Bistrici? Zadnje pismo sem prejel od nekod iz Kentucky. Prosim cenjene rojake, če kdo kaj ve, da mi poroča, ali naj se pa sam oglasi. — Francis Stemberger, Box 96, Arroyo, Pa.

(14-17—11)

NAZNANILO IN PRIPOROČILO.

Naročnikom Glasa Naroda v državi Illinois naznanjamo, da jih bo obiskal naš zastopnik

Mr. JOHN FABIAN,

kateri je pooblaščen nabirati naročnino za naš list, zatorej prosimo rojake, da mu bodo kolikor mogoče naklonjeni.

Slovenic Publishing Co.

COSULICH LINE
Naravnost v Jugoslavijo
ZNANI PARNIKI. IZBORNE UGODNOSTI
Ne imejte brezpotrebnih stroškov in zamude.

PRES. WILSON 5. dec.; 27. jan.; 17. marca.

Vnaprej plačane karte za sorodnike ali prijatelje se lahko preskrbi pri bližnji parobrodni agenturi ali pri

PHELPS BROS. & CO.,
Generalni Agenti
2 WEST STREET NEW YORK

BLOKARJI,

finišarji in hidravlikarji za moške slamnike. Odprta delavnica. Dobra, stalna plača. Delo celo leto.

Friedman & Herman,
419 Lafayette St., New York City.

ADVERTISE IN "GLAS NARODA".

ANTON ZBAŠNIK
JAVNI NOTAR
Room 206 Bakewell Bldg., Pittsburgh, Pa.
(Nasproti sodnije.)

Se priporoča rojakom v vseh notarskih poslih. Posreduje v tožbenih zadevah med strankami tu in v starem kraju. Preiskuje stanje zemljišč tukaj in v domovini. Posreduje pri izterjanju denarja v starem kraju živečih dedičev od Varuha Tujezemskih Lastnin v Washingtonu. Izvršuje prevode in tolmači na sodniji in daje vsakovrstne informacije zastonj.

Cene nizke, delo točno in pravilno!

DR. LORENZ
642 Penn Ave., PITTSBURGH, PA.
EDINI SLOVENSKO GOVOREČI ZDRAVNIK
ŠPECIJALIST MOŠKIH BOLEZNI.

Moja stroka je zdravljenje akutnih in kroničnih bolezni. Jaz sem že zdravim nad 23 let ter imam skušnje v vseh boleznih in ker znam slovensko, zato vas morem popolnoma razumeti in spoznati vašo bolezen, da vas ozdravim in vrnem moč in zdravje. Preko 23 let sem pridobil posebno skušnje pri ozdravljenju moških bolezni. Zato se morete popolnoma zanesti na mene, moja skrb pa je, da vas popolnoma ozdravim. Ne odlašajte, ampak pridite čimprej.

Jaz ozdravim zastrupljenje krvi, mehurja in lise po telesu, bolezni v grlu. Izpadanje las, bolečine v kosteh, starorane; oslabelost, živčne in bolezni v mehurju ledicah, jetrah, želodcu, rmanico revmatizem, katar; zlate žile, naduha itd.

Uradne ure: V ponedeljek: sredo in petek od 9. dopoldne do 8. popoldne; v torek, četrtek in sobota od 8 dopoldne do 8. zvečer; v nedeljah in praznikih od 10. dopoldne do 2. popoldne.

ZA VAŠ DOLAR =

ste pošteno in hitro postreženi kadar rabite uro, zlatnino, srebrnino, prstan, Diamond, dalje ako želite pravi glasni Columbia gramofon, slovenske plošče, in če društvo potrebuje pravo svilnate zastavo, regalije, kape itd.; če se obrnete do znanega večletnega trgovca Slovenca, kateri razpošilja blago po celi Ameriki nad 16 let pa že nikdar zvišali kako napravilnost. Poskusite me enkrat pa se boste prepričali.

Pišite po brezplačne cenike na

IVAN PAJK, 24 Main St., Conemaugh, Pa.

Ne odlašajte do zadnjega časa.

BOŽIC, — praznik veselja in lepih spominov se približuje. Vemo, da se bodo naši rojaki v Ameriki, kakor prejšnja leta tako tudi letos spominjali svojih v stari domovini po mogočnosti s kakim denarnim darilom.

Ako hočete biti sigurni, da bo Vaša pošiljatev po najnižji ceni obračunana in v pravem času izplačana, Vas vabimo, da se obrnete na nas.

Frank Sakser State Bank
82 Cortlandt Street - New York, N. Y.

Glavno zastopstvo JADRANSKE BANKE.